

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 3 1999   Årgang 17   Pris kr. 40,-   ISSN: 0802-860

Seegård nye kirke.

Alt i trelast og byggvare

GRAN ALMENNING

Åpningstider: Mand. - fred. 07.00 - 17.00, lørd. 09.00 - 13.00

MAXBO

MAXBO Gran Almenning, 2750 Gran - Tlf. 61 33 00 00

Fax 61 33 22 32

MAXBO - ENESTE BO OG BYGGEVAREKJEDE MED FAST LAVPRIS
Maxbo - Gran Almenning, 2750 Gran

TIL BORDS

GLASS OG STENTØY

Hadelands største utvalg i
Serviser - Glass - Bestikk - Interiørartikler.
Du finner oss i kjelleretasjen
under Rema 1000 i Gran

Glass og Stentøy tlf. 61 33 04 31

KJØREERFARING GIR RABATT PÅ BIL- FORSIKRINGEN!

**Ring oss i dag
for nærmere informasjon!**

GJENSIDIGE
Forsikring

Hadeland Gjensidige Brannkasse

tlf. 61 33 23 00

Gjensidige Vestopland

tlf. 61 37 45 68

Valdres Brannkasse

tlf. 61 36 07 11

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

Toten tidsskrift 1-9	80,-
Toten årbok innbundet 1979-90	150,-
Toten årbok 1991	200,-
Toten årbok 1992-96	170,-
Toten årbok 1997	190,-
Totens Bygdebok bind I (i to halvbind)	à 200,-
Totens Bygdebok bind II og III	200,-
Totens Bygdebok bind IV	350,-
Totens Bygdebok bind V	590,-
Visjon og virke	250,-
Gihle: Frå gamalt	100,-
Gihle: Østre Toten Bondelag 1882-1982	80,-
Gihle: Østre Toten Skogeierlag 1911-1986	80,-
Gihle: Hoff kirke	50,-
Gihle: Fra gamle dager på Toten	80,-
Totendialekta, form - bruk - framtid	50,-
Gjestrøm: Gårds og slektshistorie	90,-
Gjestrøm: Økomuseumsboka	150,-
MJØSA årbok 1982-83	100,-
MJØSA årbok 1984-86	130,-
Julsrud Berg: Damp og motorbåter på Mjøsa	288,-
Øyeblikk som var, bind I og II	130,-
Øyeblikk som var, bind III	170,-
Totenmål og anna mål, hefte 1-9	40,-
Totenmål og anna mål, hefte 10-24	60,-
Toten Almenning	350,-
Olstad: Spellemann langs vegen	60,-
Rosseland: Skole i den trivelige bygda	190,-
Rosseland: Timeglasset	119,-
Stuldalen: Villroser	98,-

TOTEN INTERBOK

2851 Lena • Tlf: 61 16 05 94 • Fax: 61 16 19 77

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: kr. 150,- pr. år.

Lagets tidsskrift kommer fire ganger i året.

Siste frist for innlevering av stoff er 1. november.

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
1/2 side	kr.150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr.300,-	kr.1000,-
Bakside	kr.500,-	kr.1400,-

HOVEDSTYRE ARBEIDSUTVALG

Formann: Ole M. Granum, Camilla Collettsv. 23,
2800 Gjøvik-tlf. 61 17 67 34

Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia -
tlf. 61 16 38 93

Kasserer: Hans M. Næss, 2750 Gran - tlf. 61 33 04 14

Sekretær: Ingeborg Klundby, 2846 Bøverbru -
tlf. 61 19 50 36

TIDSSKRIFTSTYRE

Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Roy Magne Sveen og
Arne Amundgård.

Varamann: Terje Tandsether.

Postgirokonto: 0802 3001005

INNHOOLD

- 165 Herman Nettum:
Siste nytt om Anna Zeitlose Schenk
- 172 Om orlogsprost Even Andersen Balke
og hans livserfaringer
- 178 Kongeskjøte på Østre Balke
i Østre Toten fra 1803
- 183 Arne Amundgård:
Mer omkring slekta til oppfinneren
Ole Evenrud fra Hunddalen
- 187 Arne Amundgård:
Ei slektsrekke fra Haug i Nordlia i Ø.Toten
- 191 Om Vålhovd i Torpa
- 198 Innflyttede til Vestre Toten 1853-54
- 203 Arne Amundgård:
Om totningen Ole Johannessen Staff
som flyttet til Lom
- 206 Husmannskontrakt fra Hadeland 1826
- 213 Eget hefte om biringene i Wisconsin
- 215 Fredrik Dyhren:
Skifter Toten, Vardal og Biri 1673 - 1689 Del 7
- 223 Jarle Olstad:
Aner for Kari Jørgensdatter Haugom
- 227 Nye spørsmål
- 234 Lagsnytt

Siste nytt om Anna Zeitlose Schenk

Av Herman Nettum

Det er ikke mer enn vel to år siden jeg i tidsskrift 2-97 skrev om Anna Zeitlose Schenk og hennes aner tilbake til Olav den hellige, men i løpet av de siste par år har Europeiske Stamtavler kommet med 4 nye bind som for vårt vedkommende bringer nye opplysninger og som jeg her bringer videre til alle etterkommerne i vårt distrikt.

Siden sist er det kommet til tre nye forbindelser og her følger en komplett oversikt fordelt på 3 stamtavler og jeg håper trykningen står meg bedre bi denne gangen.

De nye forbindelsene er Mathilde, hertuginne av Limburg (Arlon) som ble gm Wilhelm IV, greve av Jülich (Tavle 1) og som etterlot seg 2 barnebarn: Mathilde og Gerhard IV av Julich (Tavle 2 A og 2 B). Sistnevnte var gift to ganger, men sønnen Wilhelm I var sannsynligvis fra første ekteskap med den navnløse datteren til grev Wilhelm av Kessel (Tavle 2 B).

Den siste nye forbindelsen er at en tredje datter av Sophie av Limburg (Arlon) og Friedrich II av Altena-Isenberg ble gm Johann I greve av Sponheim og Sayn. Navnet på denne datteren er ikke oppgitt, men tidligere kilder kaller henne Adelheid og

etterslekten tyder på at det er riktig. Jeg har imidlertid satt navnet i parentes.

I tillegg til dette er det en forandring på foreldrene til Katharina av Voorne som ble gm Johann I av Heinsberg, herre til Dalenbroich. De er Heinrich herre til Voorneburg og Acquoy og Aleidis av Kuyck (Tavle 2 C), men besteforeldrene er de samme som før.

Så langt jeg har hatt plass i stamtavlene har jeg tatt med begravelsesstedet der dette er kjent.

Pavelig dispensasjon ved giftemål

Blant adelen har det alltid hersket endogami. Hvis en adelsmann giftet seg med en ufri (ikke adelig) mistet han adelskapet. I middelalderen (før ca. 1100) førte endogami til at giftemål ble inngått mellom temmelig nære slektninger. Dette ville paven ha en slutt på og derfor ble regler om ekteskap tatt inn i den kanoniske rett omkring år 1100 og regelen var at ingen kunne inngå ekteskap hvis de var beslektet i 7. grad eller nærmere. Denne bestemmelsen skulle snart vise seg å være umulig å etterkomme i praksis og derfor endret pave Innocens III i 1215 denne regelen til å gjelde personer som var beslektet i 4. grad eller nærmere. Det ble også anledning til å søke om dispensasjon og disse er bevart og trykket i "Registres et Lettres des Papes du XIII et du XIV siecle". Dispensasjonene er ført av de forskjellige paver fra 1247-1378 og gir en verdifull opplysning ved utarbeidelse av middelalderstamtavler. Det hendte ofte at et ekteskap var inngått før pavens tillatelse forelå.

Ekteskapskontrakter

I tillegg til de pavelige dispensasjoner ble det også ført protokoller over ektepakter, overenskomster, høytidelige forpliktelser, drøftelser og andre former for ekteskapskontrakter og avtaler innen adelen. Datoen for slike kontrakter var som regel ikke den samme som selve ekteskapsdatoen og kunne i en del tilfeller forekomme mens vedkommende bare var et barn, men var et sikkert bevis på at et ekteskap ble inngått. I Europeiske Stamtavler er datoen for slike

ekteskap satt i parentes i motsetning til selve ekteskapsdatoen som også er kjent i svært mange tilfeller. Som et eksempel kan jeg benytte anledningen til å nevne at Dietrich VI, greve av Kleve og hans første hustru Margareta, grevinne av Geldern hadde en ekteskapsavtale som er protokollert den 13.5.1260.

Fra adel til leilending

I nyere tid hendte det at personer av adelig herkomst inngikk ekteskap med høyere embetsmenn og offiserer i hæren. I vårt tilfelle kan nevnes at Knud von Hadelns datter, Sophie Eleonora ble gm Tobias Tobiassen Hickmann som var premierløytnant. Dette var greit nok, men at deres datter Anna Maria Hickmann ble gm Michel Taraldsen Midtberg og som bare var leilendingsbonde var nok et klart regelbrudd. Det kan en lese mellom linjene i kirkeboka for Land. Det gikk hele 5 år fra sønnen Ove Daniel ble født til de giftet seg, og Michel Taraldsen var ikke engang oppført som barnefaren ved Ove Daniels dåp, *men det var jo bra for oss at det ble etterkommere i dette ekteskapet.*

Tavle 1

FRA OLAV DEN HELLEGE TIL ANNA ZEITLOSE SCHENK:

Olav II Haraldsson konge i Norge 1015-1028 *(995) † 29.7.1030 □ Nidarosdomen [∞] februar 1019
Astrid prinsesse av Sverige *(995) † etter 1035

Ulvhild prinsesse av Norge * (1020) † Sachsen 24.5.1071 [∞] november 1042
Ordulf (Otto) hertug av Sachsen † 28.3.1072 □ Lüneburg St. Michaelis

Magnus hertug av Sachsen † Erthensburg 25.8.1106 □ Lüneburg St. Michaelis [∞] 1070/71
Sophie prinsesse av Ungarn † 18.6.1095 □ Lüneburg St. Michaelis

Wulfhilde hertuginne av Sachsen † Altdorf 29.12.1126 □ Weingarten [∞]
Henrik IX den sorte hertug av Bayern † Ravensburg 13.12.1126 □ Weingarten

Eilika hertuginne av Sachsen † 18.1.1142 [∞]
Otto den rike greve av Ballenstedt (Askanier) † 9.2.1123

Judith hertuginne av Bayern † 22.2. etter 1130 [∞] (1121)
Fredrik II hertug av Schwaben (Staufer) † 4./6.4.1147

Mathilde hertuginne av Bayern † 16.2.1183 ^{∞ 2} 24.10.1129
Gebhard III greve av Sulzbach † 28.10.1188

Albert I markgreve av Brandenburg † 18.11.1170 [∞] 1124
Sophie grevinne av Winzenburg † 25.3.1160 □ Lamspringe

Bertha grevinne av Schwaben * 1123 † 25.3.1195 [∞] før 25.3.1139
Matheus I hertug av Oberlothringen † 13.5.1176. Begge □ Clairlieu

Adelheid grevinne av Sulzbach -1162-88- † 10.9.1189 [∞]
Dietrich II greve av Kleve 1150/1172 † (27.4.) 1172

Hedwig grevinne av Brandenburg † mars 1206 [∞] 1144/47
Otto den rike markgreve av Meissen † 18.2.1190

Fredrik hertug av Oberlothringen † 7.4.1206 □ Stürzelbronn [∞]
Ludmilla prinsesse av Polen * for 1153 † i Polen før 1211

Arnold III av Kleve 1200 † [∞]
Adelheid av Heinsberg
Tavle 2 C

Dietrich III greve av Kleve † 1203 [∞]
Margareta av Holland † etter 1203

Dietrich markgreve av Meissen † 17.2.1221 [∞] 1194
Jutta landgrevinne av Thüringen † 6.8.1235

Kunigunde hertuginne av Oberlothringen var † 1213 [∞]
Walram IV hertug av Limburg (Arlon) † 2.7.1226

Dietrich IV greve av Kleve † 1260 ^{∞ 2}
^{∞ 1} Mathilde av Dinslaken † ca. 1224

Hedwig grevinne av Meissen f 2.2.1249

Tavle 2 C

Mathilde hertuginne av Limburg (Arlon) † etter 1.4.1234 [∞]
Wilhelm III greve av Jülich † 1218, falt ved Damiette

Sophie hertuginne av Limburg (Arlon) † 1226/27 [∞] ca. 1210
Fredrik II greve av Altena-Isenberg † 14.11.1226

Wilhelm IV greve av Jülich † 16.3.1278, falt ved Aachen ^{∞ 1}
Margareta av Geldern ^{∞ 2} Richardis av Geldern (søsken)

Elisabeth gr. av Altena-Isenberg -1243-75- [∞]
Dietrich II greve av Mörs -12267-60-
Tavle 3

Sophie gr. av Altena-Isenberg -1243-92- [∞]
Heinrich herre av Volmestein -1209-50-
Tavle 3

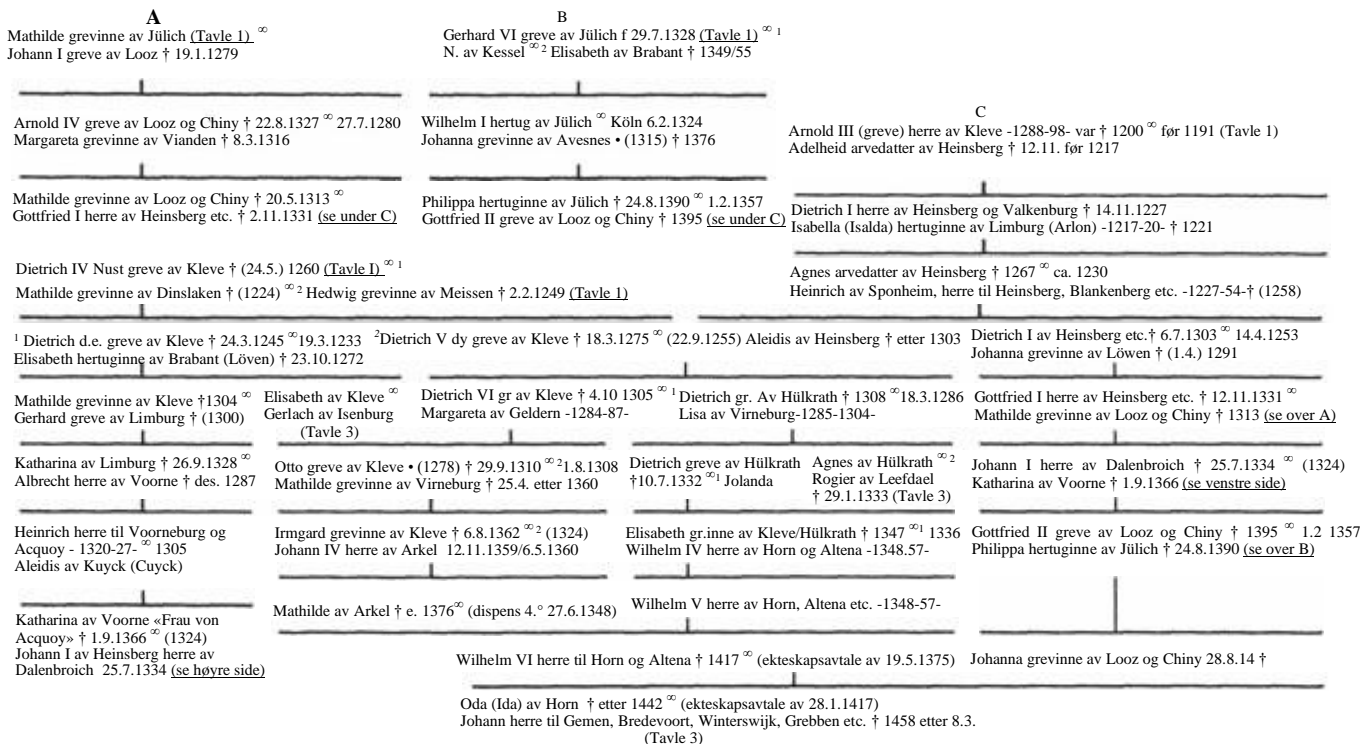
(Adelheid) gr. av Altena-Isenberg [∞]
Johann I gr. av Sponheim og Sayn
† etter 22.11.1266 Tavle 3

Mathilde grevinne av Jülich [∞] ca. 1258
Johann I greve av Looz † 19.1.1279
Tavle 2 A

Gerhard VI greve av Jülich etc. † 29.7.1328 ^{∞ 1}
N. av Kessel ^{∞ 2} Elisabeth av Brabant † 1349/55
Tavle 2 B

Tavle 2

LOOZ - JÜLICH - KLEVE - HEINSBERG - VOORNE - HORN:

Tavle 3

SAYN - NESSELRODE - MÖRS - VOLMESTEIN - BRONCKHORST – GEMEN:

(Tavle 1)

(Adelheid) av Altena-Isenberg [∞]
 Johann I greve av Sayn † 1266

Gottfried I av Sayn † 31.10.1283 [∞]
 Jutta av Isenburg † etter 23.8.1314

Engelbert I gr. av Sayn † 1335 ^{∞ 1}
 Jutta av Niederisenburg -1297-1313-

Gottfried II gr av Sayn † 1354 ^{∞ 2}
 Maria av Dollendorf-1345-64-

Jutta grevinne av Sayn 1387 † [∞]
 Adolf III herre av Grafschaft † 1381

Jutta av Grafschaft-1387-1411-[∞]
 Wilhelm av Nesselrode til Ereshoven 1415 †

Wilhelm av Nesselrode til Stein etc. † 15.4.1472 ^{∞ 1} 1419
 Swenolt av Landsberg † 1440

Johann av Nesselrode † 1498 [∞] (ekteskapsdrøftelser 18.10.1442) Katharina av Gemen † 1496

Irmgard av Nesselrode [∞]
 Berthold av Plettenberg herre til Schönrode, 1491 jülisk hovmester

Elisabeth av Plettenberg -1492-1533-[∞] før 1492
 Gunthram Schenk av Schweinsberg † mellom 6.4. og 15.5.1524 (Tavle høyre side)

(Tavle 1)

Elisabeth av Altena-Isenberg -1243-75-[∞]
 Dietrich II greve av Mörs -1226-60-

Dietrich III greve av Mörs † etter 1307 [∞]

Dietrich IV greve av Mörs † 5.2.1346

Kunigunde av Mörs-1341-71-var † 1417

(Tavle 2C)

Elisabeth av Kleve-1258-82-[∞] før 5.1.1252
 Gerlach I av Isenburg-Arenfels -1246-1303-

Margareta av Isenburg-Arenfels -1292-97-

[∞] før 1314

[∞] november 1365

(Tavle 1)

Sophie av Altena-Isenberg -1243-92-[∞] (1237)
 Heinrich herre til Volmestein - 1209-50-

Dietrich herre til Volmestein -1250-1313-^{∞ 2}
 Kunigunde av Dortmund -1286-1303-

Kunigunde av Volmestein -1314-39-

(Tavle 2 C)

Agnes grevinne av Hülkrath
 (Kleve) ^{∞ 2} ca. 1313
 Rogier av Leefdael, borggreve
 av Brüssel, herre av Oirschot
 og Hilvarenbeck † 29.1.1333

Katharina av Leefdael
 † 13.5.1361 [∞]
 Gisbert av Bronckhorst † 1356

Wilhelm herre av Bronckhorst
 † 12.3.1410

Katharina av Bronckhorst † etter 1420 ^{∞ 2} (ekteskapsavtale av 24.1.1391) •
 Heinrich herre til Gemen, ridder † 25./26.3.1424

SCHENK VON/ ZU SCHWEINSBERG:

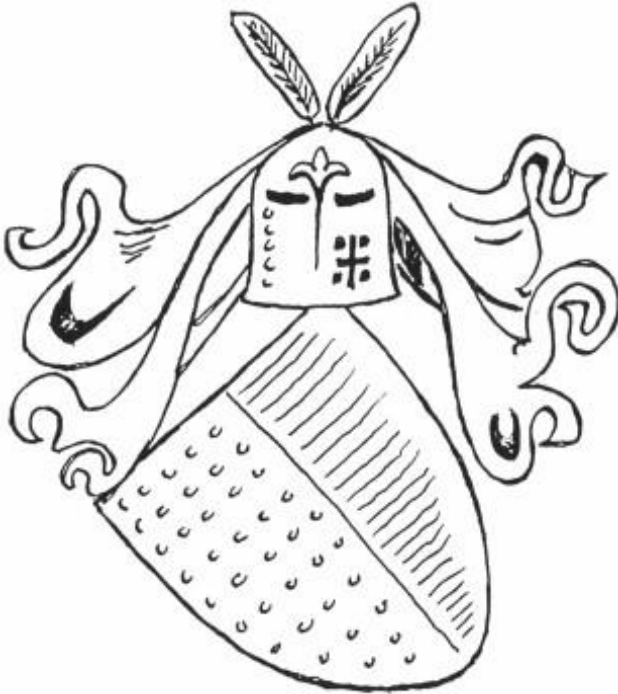
Elisabeth von Plettenberg -1492-1533- (Tavle venstre side) [∞] før 1492
 Gunthram Schenk von Schweinsberg † 6.4./15.5.1524

Rudolf Schenk zu Schweinsberg * ca. 1490 † Kassel 15.12.1551 [∞] 14.6.1524
 Helene von Dörnberg • 1502 † Kassel 8.8.1544

Reinhard Schenk zu Schweinsberg * 1537 † Giessen 10.7.1584 [∞] 1563
 Zeitlose Riedesel zu Josbach † 24.8.1631

Reinhard Schenk zu Schweinsberg * 25.2.1584 † Giessen 24.8.1638 [∞] 1563
 Agnes Dorothea von Buseek (Münch) * 1599 † Schweinsberg 16.2.1666

Anna Zeitlose Schenk zu Schweinsberg * 1630 □ 23.10.1696 [∞] 23.9.1649
 Knud von Hadeln * ca. 1625 † ca. 1677, oberstløytnant. Begge □ Hoff krk.
 Etterkommere bl.a. i Vestoppland.

Slektsvåpenet til grevene av Plettenberg

Tinkturene er henholdsvis blått eller gull og blått. På hjelmen to fjær av samme farge som skjoldet (blått/gull eller gull/blått). Dekoren er akantusblader. Våpenet er avtegnet etter brevstempel fra Elmar Graf von Plettenberg, Chef der Plettenberg'schen Familie, Schloss Hovestadt, 4745 Lippetal-Hovestadt. (Korrespondansebrev av 21.9.1988).

Om orlogsprost Even Andersen Balke **og hans livserfaringer**

- «tillige tør jeg underdanigst at kunde anføre - at prost Even Andersen var en i alle dele hederlig embedsmand, der ved duelighed og nidkjærhed i det ham betroede kald, forlene en saare elskverdig karakter og den retskafeste vandel, at han i en række af aar tjenede i mindre indbringende embeder, indtil han, først for 3-4 aar siden udnevnedes til sognepræst for Wang kald (Hedmark) og at det ogsaa derfor formeentlig maa ansees ligesaa billigt som ønskelig at det uoprettelige tab som ved hans død forvoldes hans efterladte familie, maa ved ansøgnings naadigste bønnehørelse blive formidlet.»

Denne velfortjente attest gir prost M. Heltberg i Ringsaker sin avdøde embedsbror i sin ansøgning om pensjon til Even Andersens enke som satt igjen med 6 uforsørgede barn! Men så må også den avholdte, orlogsprest (ikke på Mjøsa), ha vært en praktkar, velbegavet med god utdannelse og allsidig praksis. Dessuten utrustet med humoristisk sans og kanskje det viktigste av alt - med sundt folkevett! Hvordan jeg kan vite det? Jo, jeg har gått hen og blitt dus med ham på Statsarkivet i Hamar. Vi har kost oss sammen over gulnede bøker i prostiarkivet! skriver signaturen RAKO i Samhold for 21.4.1959 og fortsetter: Men for dem som nå møter orlogsprosten for første gang må jeg først få lov til å presentere:

Even Andersen sogneprest til Wang paa Hedemarken 1837-1841

- er født den 5. juni 1780 af bønderfolk, nemlig Ole Andersen Balke og hustrue Helene Evensdr. paa gaarden vestre Balke paa Toten. 1795 blev han student ved Københavns universitet etter å ha tatt artium med karakteren Laud. I 1800 tok han teologisk embetseksamen også med Laud og ble utnevnt til lærer ved den offentlige realskole i København. Etter å ha vært lærer i 8 år, «kaldtes han 8. mars 1811 til orlogsprest for den dansk-norske besetning på de svenske orlogsskibe i Antwerpen i Napoleons tjeneste». 8. juli 1813 ble han utnevnt til orlogsprost. Da keiser Napoleon søndag den 29.9.1811 beså flåten, spurte han orlogsprosten om det ikke denne dag skulle holdes gudstjeneste. En mindre snartent og slagferdig mann enn orlogsprosten ville nok ha mistet både munn og mæle over et slikt inkvisitorisk spørsmål. Men totningen svarte rolig: Nei, vi ville ihukomme befalingen, og idag give keiseren, hva keiserens er! Og dette svaret likte Napoleon særdeles vel, heter det i beretningen, det smigret hans forfengelighet, og «han udlod sig med velbehag om orlogsprosten til commandant van Doch».

Etter Norges atskillelse fra Danmark kom han i 1814 tilbake til Norge for å ofre sin tid og sin kraft til fedrelandet. I mars 1822 ble han sogneprest på Nes og den 10. april 1837 sogneprest i Vang. Og det er fra hans tid i Vang en har lært ham å kjenne og beundre ham. Det begynte med hans jevne og vakre håndskrift. Her er ingen bokstaver glemt - og slik som den karen kan ordlegge seg! I 1840 ble han prost, og saker fra prostiets prester gikk derfor via ham og videre til «Aggershuus biskop». Særlig ser det ut til at han har hatt et godt øye til presten Paludan, hans etterfølger på Nes. Paludan må ha vært en nidkjær mann i tjenesten og i motsetning til orlogspresten helt blottet for humor. Ellers hadde han neppe sendt inn følgende anmeldelse på

Tjenestepigen Marie Andersdatter **paa Eg paa Helge-Ø**

som han anklager for å ha «utbredt overtro ved at fortelle at hun haver talt med afdøde og derved vildledet sine enfoldige omgivelser. - Rygtet har desuden fortalt om andet spøgelsesverk - som i lengere tid skal være drevet i fæhuset paa Eg og som formeentligen egner seg til retslig undersøgelse». Med dette brev synes nok den gode Paludan at han har gjort litt av et varp, - stor er derfor hans ergrelse, da han ingenting hører fra biskop eller prost. Han geråder udi vrede og griper atter fjærpenen for å sende en ny anmeldelse på trollkvinnen på Eg gård. Orlogsprosten mottar brevet 5. desember og lar det ligge og godgjøre seg til 23. januar 1841. Da skriver han med et lurt smil i øyekroken følgende:

Betenkning over sognepræst til Næs Paludans **ny anmeldelse betræffende Pigen** **Marie Andersdatter**

fra Valdres, der skal have udbredt overtroe paa Næs - især paa Gaarden Eg». Han påpeker at Paludan bare gjentar det samme som i sin forrige anmeldelse - «uagtet han ei ved om hun siden har fremturet i sin vildfarelse, hvilket dog var betingelsen for en ny anmeldelse. Man må snarere helde til den formodning, at hun ikke har fremturet, siden sjelesørgeren, der maa antages nu at have været saa meget mere opmerksom paa hendes færd, intet ved derom.

- Da hans paastand om at det beviseligen hverken er vandkundighed eller taabelighed som hos hende har spillet hovedrollen, men at det er forsett at skade - ligsaalidt er bevist eller understøttet med tydelige kjendsgjærninger som hans paaberaabelse af at hendes fjærnelse fra Næs, skulde være hele Menigheden, og især Hans Egs indstændige ønske, hvilke paastaaende desformedels kunde betragtes blot som løgn».

Orlogsprosten mener med rette at det finnes ingen lovhjemmel for å fjerne den stakkars piken fra bygda. - Hvori består så hennes skyld? Jo, hun har fortalt sin husbond på Eg at hans avdøde kone har vist seg for henne og sagt at hun skulle arve

en av avdødes kjoler. Denne ønskedrøm har hun så forelagt Hans Eg. Smart funnet på. Men, sier Even Andersen, dette er jo en privatsak, og det får da virkelig stå til Hans Eg selv å annelde det! Hvilket han ikke har gjort. Og så, i et lite P.S. til sitt brev til biskopen, spiller han ut trump-ess:

«I anledning den fra sognepresten i Næs indsendte nye anmeldelse om pigen Marie Andersdatter som skal udbrede overtroe paa Næs, være det meg tilladt med yderligere ærbødighed at tilføye, at jeg i gaar har talt med troverdige folk på Næs som fortalte at bemeldte pige ikke for tiden var eller havde været paa gaarden Eg. At man ikke der i bygden i den senere tid har hørt nogen tale om hendes overtro eller trolldomskunst. Men at hun nyligen var bleven gift med sadelmager Hans Tyrigjelden paa Næs. Saaledes kunde prestens gjentagne andragende om denne sag vel ansees saa meget mere ubeføyet og hans indstilling om pigens bortvisning eller bortfjernelse fra Næs menighed ligesaa upassende som uanvendelig, da den staar i aabenbar strid med ægteskabsløftet: Hva Gud har sammenføyet, skal intet menneske adskilde!» - Ja, kunne en ikke ha lyst til å rope «Heia Toten!»

Så skal vi plassere Even Andersen i en slektssammenheng og begynner da med en anetavle:

1. Even Andersen fra vestre Balke, 1780-1841

Foreldre:

2. Ole Andersen Balke, 1741-1821

3. Helene Evensdtr. f. Gihle, 1755-1843

Besteforeldre:

4. Anders Olsen Balke, 1701-1770

5. Kari Halvorsdtr. f. Hammerstad, 1713-1798

6. Even Andersen Gihle, 1726-1804

7. Kari Nilsdtr. fra Gjestvang, Nes, 1725-1805

Oldeforeldre:

8. Ole Andersen Balke fra Kraby, 1673-1739

9. Eli Hermansdtr. fra Hanestad, 1677-1763

10. Halvor Nilsen Hammerstad, Totenvika, 1683-1742
11. Berte Christophersdtr. Hammerstad, 1681-1747
12. Peder Andersen Gihle fra Kraby, 1684-1742
13. Anne Nilsdtr. fra Hoel på Nes 1702-1776
14. Nils Madsen Gestvang, Nes
15. Helga Mogensdtr.

Even Andersen hadde 9 søsken, nemlig:

1. Anders 1775-1837, korporal, gift 1806 med Marte Torkildsdtr. Majer 1783-1807.
2. Even 1777-1780
3. Peder 1782-1851
4. Ole 1785-1859, sersjant gift 1808 med Kari Tokildsdtr. Majer 1786-1856.
5. Karen 1788-1819 gift 1809 med Peder Tollefsen Hallingstad, 1786-1881
6. Halvor 1790-1792
7. Maria 1792-1842 gift 1820 med Peder Tollefsen Hallingstad 1786-1881
8. Berte 1794-1858 g 1814 m Peder Tollefsen Hallingstad 1786-1881
9. Anne 1797-1886 gift 1824 med Hans Tollefsen Bjørnstad 1780-1869.

Even Andersen 1780-1841 ble gift 1816 med Johanne Stenersen født på Moe i Jevnaker 1796 og døde i Ål i Hallingdal 1849. De fikk følgende barn:

1. John Olivius 1824-93, lege gm Petrine Sophie Andersen 1816-1907
2. Victor Christian Hjort 1825-1907 gm Dora Andersen 1833-1925
3. Abraham Borch Stenersen 1827-1905, sogneprest i Nannestad gm Birgitte Dorothea Andersen 1836-1912
4. Karen Helene Eugenie Desiderata 1829-1830

5. Haldora Elisabeth 1830-1925 gm Nils Rosenborg Sinding 1817-1892
6. Christopher Wilhelm Borch 1833-1927 gm Inga Wilhelmina Andersen 1845-1928.

#####

Da Even Andersen kom til Norge igjen i 1814, forteller Ruth Klungseth på vestre Balke, ble han gående arbeidsløs på Balke til han ble konstituert som residerende kappelan i Norderhov 22. april 1816. Til sin store skuffelse fikk han ikke sogneprestembedet der da det ble ledig i 1820, han vikarierte fra denne tid i Hole i 8 måneder og fra høsten 1821 i Vang på Hedmark, til han i mars 1822 ble konstituert som sogneprest i Nes, Baldishol og Helgøya. 10. april 1837 ble han sogneprest i Vang og i september samme år prost i Hedemarken prosti. Even Andersen skrev mange brev og det siste brevet som en vet om han skrev fra København er fra 20. september 1814. Brevene hans inneholder mange interessante glimt fra hans liv.

 JOHNET
DATASYSTEMER AS
Gran Øst – Postboks 54 – 2750 Gran

Kongeskjøte på Østre Balke i Østre Toten fra 1803

Avskrift etter original på Toten økomuseum, Kapp
Eier er Odd Hveem på Balke

Kongeskjøter er liksom litt for seg sjøl om de egentlig er å betrakte som et *vanlig* skjøte. Denne gangen skal vi presentere et kongeskjøte i avskrift og med noen opplysninger om mannen som fikk skjøtet. Skjøtet er godt bevart, som vanlig har kongeseget løsnat, men det finnes hos eieren. Skrifta er tydelig og grei og med de *riktige* underskriftene. Her kommer så skjøtet i avskrevet form:

Vi CHRISTIAN den Syvende, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig Holsteen, Stormarn, Ditmersken og Oldenburg

Giøre vitterligt: at Vi ved Vores Resolution af 3die December 1800 allernaadigst have bevilget, at Opsidderen paa Gaarden østre Balche i Totens Prestegield og Fogderie under Christians Amt Anders Christiansen maa til Eiendom overdrages som Os

Vi skrive den Gyverde,
af Buds Raade, Konge til Danmark og Norge,
de Rends og Bothers, Hertug til Slesvig
Holsteen, Stormarn, Sittmerken og Oldenborg
Viore vitterligt: at Vi med Rovers Reso-
lution af 5des December 1800 altsamtidig
samt begynder, at Op sig selv som paa Gaarden
offre Balche de Totens Kro og sig selv og sig selv
under Christianus Amt Anders Christianen
maa til sin egen og sig selv som en sig selv

tilhørende, men forhen til Oplands nu ophævede Laugstoel benificerede 1 Skpd 15 Lpd Tunge og 1 ½ Skind i bemeldte Gaard østre Balche Matr: No 14 skyldende i alt 3 Skp 10 Lpd Tunge og 5 Skind beliggende i fornævnte Præstegield, Fogderie og Amt for den af ham budne Kjøbesumma 1800 rd: Og da paa foranmeldte Kjøbe Summa efter Fogden Schultzes Indberetning til Rentekammeret dateret 14de September 1802 er betalt i Afdrag 550 rdr. og Kjøberen Anders Christiansen haver til os udstæd lovlig tinglyst Pante Obligation dataeret 18de Juni 1802 for den øvrige Deele af Kjøbe Summen 1250 Rdr: som i Overeensstemmelse med Vores Resolutioner af 23de Maii 1798 og 3die September 1800 i Gaarden maae blive staaende imod 1ste Prioritets Pante ret og Renter 4 Procento aarlig; saa have Vi ved dette Vores aabne Brev og Skiøde allernaadigst vildet skjøde og afhende, ligesom Vi herved fra Os og Vores Kongelige, Arve Succores i Regieringen til fornævnte Anders Christiansen og Arvinger samt efter kommende retmessige Ejere skiøder og aldeles afhænder bemeldte Os tilhørende 1 Skpd 15 Lpd Tunge og 1 ½ Skind i Gaarden østre Balche i Totens Præstegield og Fogderie under Christians Amt frie for Retutions eller Indløsnings Ret i alle optænkelige Maader, og saaledes bliver Kjøberen fuldkommen overdragen all den Herlighed og Rettighed, som dertil ligge bør og hidtil fulgt haver, være sig Landskyld, 3die Aars Tage, Fløtning, samt Ager og Eng, Skov og Mark, Fæegang og Fiskevand, Sætre og Sæterboliger, Veide og Veide Stæder, samt alt andet dertil liggende, inden og udengierdes, intet inogen Maade undtagen, imod at Renterne 4 Procent aalig af den i Gaarden staaende Kjøbesumma 1250 Rdlr erlægges 1ste Julii 1802 ved hvert Aars Sommerting til Vores Foged over Totens Fogderi ligesom ogsaa Kjøberen bliver pligtig til i Overeensstemmende med Vores Resolution af 3die September 1800 at opfylde den Føderaads Kontrakt som maatte hæfte paa Gaarden. Thi kjende Vi for Os og Vore Kongelige Arve Successorer i Regieringen ingen videre Lov, Ret eller Rettighed til fornævnte 1 Skpd 15 Lpd Tunge og 1 ½ Skind i gaarden østre Balche at have,

men at samme fra Os i alt er overdraget til bemeldte Anders Christiansen og Arvinger samt efterkommende retmæssige Ejere; Dog Os og Vores Kongelige Arve Successtioner i Regieringen alle Kongelige Regalia og Høiheder uforkrænket, samt Contributioner ordinaries og extra ordinaires sam enten allerede ere eller herefter vorder paabudne, aldeles reserveret og forbeholden. -

Forbydende alle og enhver henmod, eftersom forskreven staaer, at hindre eller i nogen Maade Forfang at gjøre under Vor Hyldest og Naade.

Givet udi Vores Kongelige Residents Stad Kiøbenhavn den 27de April 1803

Under Vor Kongelige Haand og Segl
Christian R.

Anders Christiansen Balke som fikk kongeskjøte på Østre Balke i 1803, 1764-1835 var sønn av Christian Andersen Aarsby og Mari Olsdtr. fra Hveem. Anders ble gift 1789 med Pernille Jensdtr. Hammerstad, dpt. jan. 1764 død 1840 og de fikk følgende barn:

1. Mari 1789- g 1812 m Peder Paulsen Balke, f. 1779.
2. Christian 1791- g 1821 m Maria Jensdtr. Fjørkenstad 1799-
3. Dorte 1792- g 1817 m Jakob Pedersen Hensvolden.
4. Jens 1795- g 1826 m Helene Pedersdtr. Rognstad
5. Ole 1797- g 1829 m Marte Jensdtr. Vang
6. Berte 1800-1819, døde av blodgang.
7. Anders 1803-1819, døde av blodgang.
8. Karen 1805-

Anders Christiansen bykslet Balke i 1789-90, 1789 utstedtes føderådsbrev til foreldra. Han solgte garden 1829 til sønnen Christian Andersen, og var således bruker av Østre Balke i hele 40 år. (AA).

indim, altsaa refereret og forbeholden. —
 Forbigikende alle og enhver forimod, og Her som
 for, som den Gaard, og giendes alle i nogen Maade
 Tanke lang og giore indet Her. Hjerte og Gaard.
 Givet indt Her, Kongelige og Her, indt Her
 Kiøbenhavn den 27^e April 1803. —
 Rader For Kongelige Gaard og Regl.
 Christian R.

Mer omkring slekta til oppfinneren Ole Evenrud fra Hunndalen

Ole Evenrud (1877-1934) er blitt behørig feiret blant annet med byste av seg like ved barndomshjemmet i Hunndalen. Og når det gjelder familiekretsen omkring ham viser en til Vestoppland slektshistorielags tidsskrift 1990 fra side 255 og 1991 s. 49. Men her skal en fortsette med noen opplysninger omkring hans familie og slektninger.

Farfaren var **Ole Olsen fra Amundrustad** i Østre Toten f. 1809. Hans foreldre var **Ole Christensen Amundrustad** f. på Setne i Kolbu 1758 død 1814. Hans kone var Anna Johansdtr. fra Bjugstad i Vardal, 1765-1809. Disse hadde følgende barn:

1. **Johanne 1794-** Hun fikk med Kornelius Olsen sønnen Ole som levde mellom 1815 og 1888. Han var ugift og døde i Sogstadstuen i Østre Toten.
2. **Christian 1798-** Se nedenfor om ham.
3. **Marte 1801-** flyttet til Vardal 1832.
4. **Ingeborg 1803-03**
5. **Inge 1805-**
6. **Ole 1809-** farfar til oppfinneren.
7. **Agnete 1813-**

Christian Olsen Amundrustad. 1798- ble gift 1819 med Berte Maria Johannesdtr. Vestrum. fra Vestre Toten. De bodde på Amundrustad til de flyttet til Vardal i 1845. Barna deres var:

1. Ole 1819-
2. Johannes 1821-
3. Andreas 1822-,
4. Marie, ble konfirmert 1839.
5. Martin 1827-
6. Berte Eline 1829-
7. Christian 1831-
8. Otto 1834-
9. Peder 1838-
10. Tina 1843-

Så skal vi se nærmere på de fleste av disse søsknene.

1. **Ole Christiansen Amundrustad**, 1819- gift 1844 med Pernille Christiansdtr. Stensli f. på Snipstadeie 1811.

1. Børre 1844-
2. Syverine 1852-

2. **Johannes Christiansen Amundrustad**, 1821- ble gift 1851 med Marte Johannesdtr. Li, f. på Helset 1810

1. Johannes 1851-51.

3. **Andreas Christiansen Vestrum**, 1822-1906, ble gift 1852 med Karine Hansdtr. Grøtberg, 1827- De bodde lengste tida på Malterud og Kjøttet.

1. Berte Maria 1852-
2. Helmine Matea 1855-55
3. Hans Christian 1856-
4. Johannes 1858-58

Fotografiet ble tatt i Hunndalen 3. august i år og like etter at statuen over Ole Evenrud er avduket av ordfører Hagebakken i Gjøvik. Vi ser ham til venstre for støtta og enda lenger til venstre står noen av Evenruds slektninger/etterkommere fra Amerika

5. Helene Maria 1859- gm Johan Hansen Ekelund
6. Petter 1862-
7. Anne Karine 1864-
8. Juliane 1868-
9. Carl 1871-

4. Martin Christiansen Stensli f. på Amundrustad, 1826-97, ble gift 1858 med Johanne Johannesdtr. Nøkleberg 1828-

1. Børre Anton 1863-
2. Helene Marie 1866.

8. Otto Christiansen 1834-1923 var smed og husmann i Bøle av Alm i Vestre Toten og ble gift første gang med Karen Christiansdtr. fra Vardal og de fikk fire barn. Etter at første kona var død ble han gift 1871 med Lene Johannesdtr. Vårneseie f. i Nygårdstuen i Vardal 1828 døde på Bøle i 1908. 2 barn.

1. Berte Maria 1863-
2. Christian 1864-
3. Ole Christian 1869- gm Juliane Morterudstuen
4. Petra 1867-

Fra andre ekteskap:

5. Helene Augusta 1872-
6. Helene Karine 1874-

10. Brede Olsen Rødfossen, 1829- ble gift 1861 med Tina Christiansdtr. Vestrum f. på Amundrustad 1840.

1. Johanne Maria 1862-
2. Magda 1864-
3. Ole Christian 1866- g 1891 i Wisconsin med Johanna Nelson f. i Ringsaker 1873.

4. Brede 1868-
Brede Olsen flyttet til Amerika 1871

A. A.

Ei slektsrekke fra Haug i Nordlia i Ø. Toten

Av Arne Amundgård

Ett av våre medlemmer på Toten, *Simen Lehne Haug*, viste oss forleden en artikkel om ei slekt som hadde noen av sine røtter på garden Haug i Østre Toten. Artikkelen het «Et mindre kjent norsk organistdynasti», var skrevet av signaturen A.S. og stod på trykk i «Medlemsblad for Norges Organistforbund» nr. 1 1950. Ut fra denne artikkelen og andre kilder kan en sette opp denne slektsrekke: **Christen Isaksen**, ca. 1657-1742, overtok Haug ca. 1699 og ble gift med Marie Carlsdtr. fra Øvre Alfstad, ca. 1649-1730. De ble foreldre til:

Jens Christensen Haug, gift 1718 med Berte Pedersdtr. Faulkald f. 1698. De kjøpte Vestad i 1740, og ble foreldre til:

Peder Jensen, som senere fikk navnet **Schyberg** var født på Toten i 1720 og ble gift 1745 med Kari Jensdatter Skreppen fra Eina (1722-1818). Han kjøpte garden Grefsrud i 1748 og hadde den ca. 1 år, drev så garden Lille Stav på Ringsaker og makeskiftet denne i 1758 med Nedre Skyberg gard på Ringsaker. De fikk i 6 barn, og to av sønnene ble også organister.

Den ene sønnen var gardbruker og organist **Ole Pedersen Skyberg** (1755-1833). Han var gift med Agnethe Jensdatter Bolstad (1763-1813) og de fikk 4 barn.

Den annen sønnen var organist **Peder Pedersen Skyberg** (1758-1818). Denne var gift med Anne Margrethe Rav (1756-1849), enke etter lensmann Elias Gjerdrum og er stammor til Gjerdrum-slekten. Disse hadde 4 barn.

Organist Ole Pedersen Skybergs barn var tre piker og en gutt. Gutten var:

Organist **Peder Skyberg** (1793-1813). Han var nettopp ferdig utdannet som organist og hadde overtatt stillingen i Ringsaker kirke etter sin far, da han ble revet bort i en influensa-epidemi, 20 år gammel. Den ene datteren, Eli (1791-1845), ble gift med gardbruker Johannes Hansen Aarsrud, og disse overtok Skyberg gard i 1819. De hadde 4 barn, og en av sønnene var:

Organist **Ole Johannessen Skyberg** (1816-1850). Han var ugift.

Organist Peder Pedersen Skyberg hadde som nevnt foran 4 barn blant dem sønnen:

Organist **Peder Pedersen Schyberg** (1792-1856). Han var gift med Marie Andersen (1790-1862) og ble organist ved Gamlebyen kirke i Oslo (Christiania). Peder Pedersen Schyberg var en meget dyktig musiker, og hver gang den sterkt musikkinteresserte svenske prins Gustaf oppholdt seg i Christiania, sendte han slottets landauer for å hente Schyberg til slottet, hvor de så kunne spille firhendig i timevis. Han ligger begravet på Gamlebyen kirkegård i Oslo.

En av organistene Skyberg på Ringsaker har tjent som modell for den organist Nyeberg som Trygve Andersen lar opptre i sin kjente bok «I Cancelliraadens Dage» Ella Skybergs datterdatter ble nemlig gift med Jens Theodor Andersen, som var farbror til forfatteren, og med det samkvem som familien den gang hadde, er det helt sikkert at Trygve Andersen har brukt en av de mange organister Skyberg som modell.

I løpet av 100 år kunne denne begavede slekt oppvise hele 6 organister, noe som uvilkårlig bringer en til å tenke på organistslekten Lindeman. Om nå rekken av organister stanser ved Peder Pedersen Schybergs død 1856, så har dog familien fortsatt dyrket musikken. Tradisjonen fra ca. 1750 går ubrutt fram til vår tid. En sønn av den siste organist spilte med dyktighet flere instrumenter og hadde en tenor så verdifull at han av selveste Christina Nilsson ble oppfordret til å ofre seg for operaen. Imidlertid foretrakk han fortsatt å ha musikken som hobby og beholde en bakermesters sikrere stilling framfor å dele de usikre vilkår med operasangere i en operaløs by. Forholdene og mulighetene var den gang nøyaktig de samme som i dag! Hans datter Mari, som ble gift med bandagist Brose, var både pianistinne og sangerinne, og har i siste egenskap opptrådt ved flere kirkekonserter. Sigrid Schyberg Aarberg (gift med generalagent Alfred Aarberg) var en dyktig pianistinne. Hennes datter Margit Aarberg Rom ble pianistinne og musikk lærerinne, sønnen Rolf Aarberg var operasanger, sønnen Erling Aarberg spilte piano. Og fru Guncor Schyberg Gramstad var utdannet som pianistinne og musikk lærerinne.

Av de 6 organister var de 5 virksomme i Ringsaker, så vidt vites var det bare Peder Pedersen Schyberg som søkte seg bort fra heimbygda. At de ikke har vært så helt alminnelige som musikere vil framgå av den «Liigtalen» som ble holdt over Ole Pedersen Skyberg fra 30. april 1833 (og som er trykt i tidligere nevnte tidsskrift). Lik-talen går over 4 A-4-sider i tidsskriftet.

Kilder ved siden av artikkel nevnt i begynnelsen av artikkelen:

Tore Ljodolfsson og slekta fra Nedre Rustad, av Svein-Erik Ødegaard i Tids-skrift for Vestoppland Slekthistorielag nr. 4 1985, (særlig side 17).

Artikkel av Pål Gihle om garden Haug i Østre Toten i Vestoppland slekthistorielags tidsskrift nr. 3 1990 (særlig s. 181).

Totens Bygdebok bd. 5 s. 421, spalte 2 og s. 548 spalte 2.

Slektsarkivet ved Toten økomuseum.

Slektstavler utarbeidet av H. H. Neumann ved Toten økomuseum.

Om Vålhovd i Torpa

Gravfeltet på Vålhovdgardene i Torpa er et av de største man har funnet i Land. Det består av 11 sikre og 13 usikre fornminner (steinlegninger, hauger og røyser), noe av feltet er mer eller mindre ødelagt ved nyere eller eldre gravinger. I Land er det ellers bare funnet to gravfelt som består av mer enn 10 hauger, nemlig på Lappsetra i Fluberg og på Gjevle i Nordsinni. Det er rimelig å anta at feltet på Vålhovd er fra vikingtiden. Tradisjonen vil ha det til at et hedensk gudsdyrkelsessted på Vålhovd er blitt avløst av en kirke, som senere er revet eller flyttet. I alle fall er Vålhovd et gammelt og tradisjonsrikt sted.

Slik begynner en artikkel i «Samhold» for 4. september 1954 i serien «Gårder og slekter på Vestoppland» av signaturen «ak» og den fortsetter:

574 meter over havet ligger feltet på Vålhovd. Også her har den gamle bebyggelsen kravlet seg høyt opp på åssiden. Det er ikke stort mer enn en kilometer i rett linje ned til dalbunnen, hvor forøvrig elvene Synna og Dokka slår seg i hop etter å ha tatt seg fram inne fra viddene i Synnfjellet, men høydefallet er temmelig nøyaktig 200 meter. Ytterligere tre mil har elvevannet å renne før det rekker fram til Randsfjorden, men før det kommer seg ut av Torpa, har det passert to steder som i eldgammel tid spilte omtrent

samme rolle som man mener Vålhovd har gjort og som kanskje har vel så gamle tradisjoner. Det gjelder området ved Frøysåk-Kjensjord-Kinn høyt oppe på åssiden av elva, og det gjelder traktene lenger syd, ved tilløpet som Dokkaelva tar opp i seg fra vest. Ullsak, Frøysli, Lunde, Garde etc. er navn man finner her. Det er tradisjon om at det skal ha stått ei kirke på Vålhovd, men «de lærde» har mindre tro på denne tradisjonen.

Fra hedensk tid

Man mener at man ved to av disse områdene har sikre eksempler på at et kristent gudsdyrkelsessted har avløst et hedensk. Ullsak var gudsdyrkelsessted i forhistorisk tid, og her var i middelalderen soknekirke for Vest-Torpa. Noe tilsvarende finner vi ved Frøysåk på Aust-Torpa, som er nabogard til Kinn, det velkjente gamle kirkested der. Et tredje eksempel torde vi, har Magnus Olsen noe forbeholdent hevdet, ha i Frøysland i Nord-Torpa, nabogard til Vålhovd, hvor man også regner med en gammel kirke.

For ikke lokalkjente lesere bør kanskje nevnes at det nå ligger kirke på Åmot (mellom Dokkaelva og Synna og temmelig rett vest for Vålhovd), videre at det skal gjenreises et kirkebygg på Kinn og at det er kapell på Lunde i Vest-Torpa.

Uten å si noe om aldersforholdet, må man vel i alle tilfelle regne med at Vålhovd under hedendommen spilte en sentral rolle i Nord-Torpa i likhet med Frøysåk i Aust-Torpa og Ullsak i Vest-Torpa. Det regnes da med at Frøysland på den tid lå under Vålhovd.

Gravfeltet

Forskjellige forhold gjør at det er vanskelig å tidfeste gravene på Vålhovd. I Boka om Land gir Sigurd Grieg mange detaljer om feltet. En haug ble utgravet i 1922 og inneholdt en branngrav som ikke kan tidfestes. Man fant et tydelig lag av kull og svart jord, som det var blandet noen ganske få brente benstumper i. En annen haug var bygget av grastorv, matjord og store kampestein. I midten av haugen lå kampesteinene helt blottet, og det så ut til at det tidligere var tatt stein der, og det var gravet et stort hull i toppen av

haugen. Dens diameter nord-syd var 7.80 meter. I haugen fantes store mengder av dyrebein og tenner og dessuten fem tynne jernstifter med svak antydning til hode, to små jernspiker og en større hagle, noen hesteskosøm, en del slagger, trekull og brente ben.

I haugen fantes det to kullag som var skåret ned i haugens faste bunn. Dyrebenene er av okse, får og svin. Et par hauger til ble gravet ut i 1922, et par er urørt og et par kanskje urørt, et par gravet ut i eldre tid og to, kanskje tre gravet ut i 1893 av Andreas Røste, Halvor Vålhovd og Ole Smed. Fra sistnevnte 2-3 gravhauger foreligger i Røstes samlinger tre pilespisser, en naver av alminnelig vikingtidsform og en syl. Disse funn er de eneste daterbare som er gjort ved utgravninger på Vålhovd, skriver Sigurd Grieg, og det er derfor mulig at hele gravfeltet der tilhører vikingtiden.

Funn i Torpa

Av sikre funn fra steinalderen i Land nevner Grieg 35, hvorav 17 fra Søndre Land, 11 fra Fluberg, 4 fra Nordre Land og 3 fra Torpa. Funnene i Torpa er gjort på Dølsvea ved Finni, på Røste og på Øverhaugen. Bosetningen i Land skjedde på et forholdsvis sent tidspunkt, mener han. Fra eldre steinalder kjennes ikke noe funn. Først i yngre steinalder kommer folk til Land. Metalsaker fra bronsealderen mangler helt, men en del steinredskaper må rimeligvis regnes til denne tid.

En oversikt over faste fortidsminner fra jernalderen i Land gir interessante tall for Torpa. Det viser at Fluberg har flest bevarte eller kjente gravhauger, så kommer Torpa med 37 hauger, mens Nordre og Søndre Land har omtrent like mange, noe under 30. Oversikten må naturligvis fordøyes med omtanke. Bl.a. må man huske på at det i Søndre Land sikkert er blitt ødelagt forholdsvis mange hauger ved oppdyrking. Men oversikten viser i alle fall, som Sigurd Grieg sier, at Torpa har vært tettere bebygget i jernalderen enn oldfunnenes antall tyder på.

Sorenskriver og prest i slagsmål

Vålhovd har i et par hundre år vært delt i to gardar. Torvald H. Walhovd er i dag (1954) eier av Søndre Vålhovd og Andreas Torkildsen av Nordre. Gravfeltet ligger i et belte tvers over den nåværende bebyggelsen på de to eiendommene.

Av plasshensyn kan vi her bare få med noen få data om slekten på Nordre Vålhovd og nøyer oss med å begynne i midten av 1600-tallet. Det er rimelig å ta med en episode som Asmund Enger har behandlet i en avisartikkel. Artikkelen har vi ikke hatt for hånden, men Torkildsen gjenforteller hendelsen slik:

I mange generasjoner har brukerne på Vålhovd gjerne hett enten Nils eller Ole. Den Ole Vålhovd som hadde garden rundt 1660 ble gift med en kvinne som kalte seg Damøy Konstantinus Vålhovd. Hun hadde vært gift med Endre Brone i Nordre Land og hadde med seg ei småjente fra dette første ekteskapet som i sin tid ble gift på Frøysland.

En gang hadde Damøy bedt sorenskriver Pedersen og presten Mads Gram i et selskap, og det gikk ikke bedre enn at selskapet endte i ei rettssak. I retten fortalte vitnene at alt hadde foregått på vanlig, fordragelig vis utover hele kvelden og en tjenestegutt på Lille Skartlien berettet at han hadde sett Damøy sitte i høysetet sammen med Mads Gram. Et annet vitne hadde sett presten og sorenskriveren sitte og kose seg ute på moldbenken. Kosinga hadde fortsatt utover kvelden inne i stua, inntil presten var enig i at det var på tide å køye. Og så røk sorenskriveren på geistlighetens representant og slo presten over ende så han blødde. Tjenerne måtte kaste ut sorenskriveren, som fløy til Frøysland. Dit skal han ha kommet med hårtjafser i hendene: «Dette har presten Mads Gram lugget av meg», skal han ha sagt.

Retten som behandlet episoden ble først satt på Garde og neste år på Nerby i Søndre Land, og sorenskriveren ble dømt til å bøte blant annet med 13 merker sølv.

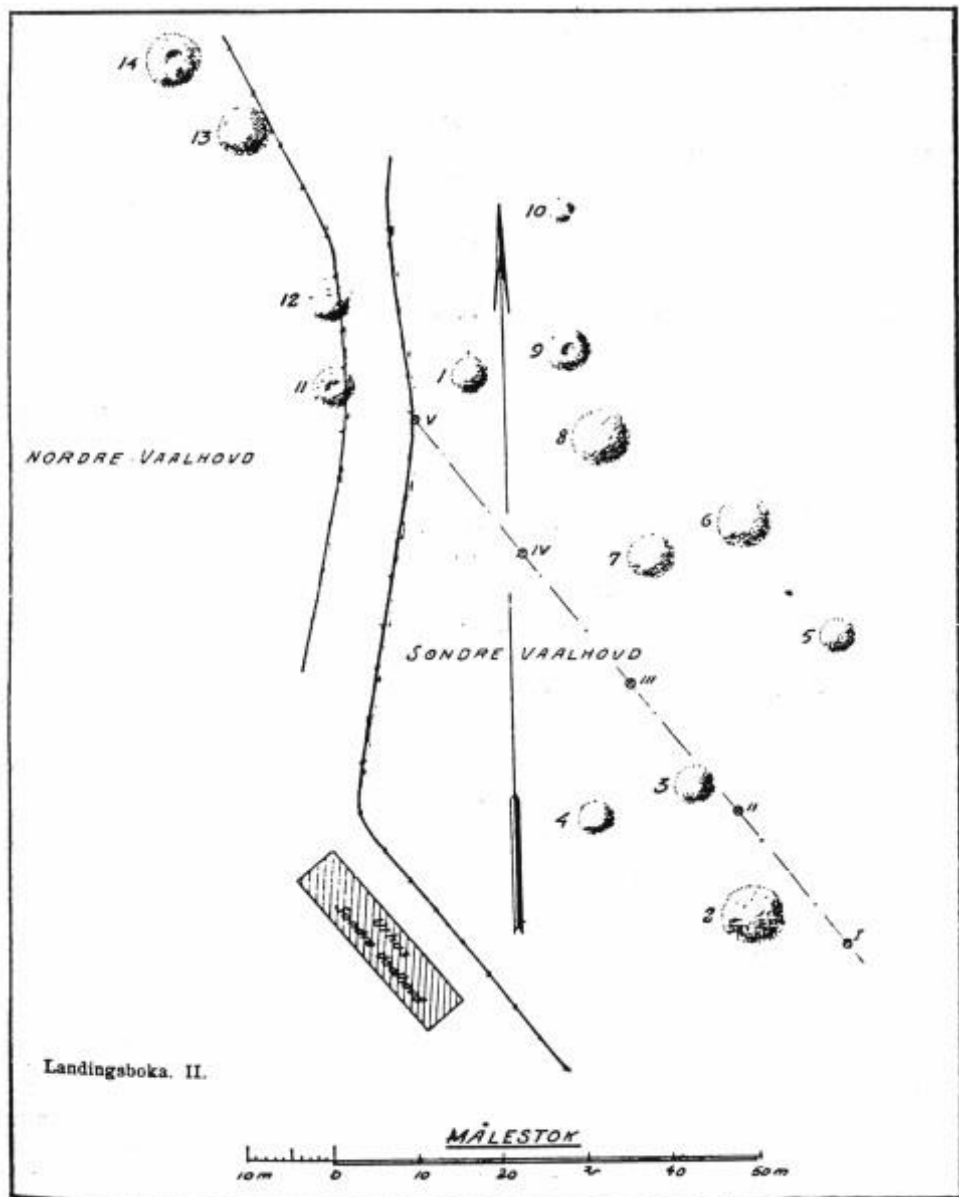

Fig. 25. Kartskisse av gravfeltet på Vålhojd, Nord-Torpa.

Fra slektsregisteret:

Lars Nilsen Walhovd, 1802-1882 ble gift med Ragnhild Marie Nilsdtr. Frøysland, 1797-1876, og de fikk tre barn:

1. Nils 1827-1909
2. Berte Karine 1832-1917 gm. Kr. O. Prestrud.
3. Ragnhild 1835-1876, ugift.

Hans sønn Nils Larsen f. 1827 ble gift med Kari Haraldsdr. 1835-1905. Hennes far Harald fra Åsen i Sør Aurdal døde på Vålhovd i 1882, født 1794. Hennes mor Siri Hovelsdtr. Store Ødegaarden i Sør Aurdal f. 1797 d. 1880. Nils og Kari hadde disse barna:

1. Hans Laurits 1865-1867
2. Ragna Marie 1867-1958 gift med Bernt Torkildsen (Brandbu).
3. Harald Laurits f. 1871, til Vestre Gausdal.
4. Sigvart f. 1873 druknet 1894.
5. Kasper 1876-1903
6. Netta Klara 1879-1937.

Netta Klara Vålhovd ble gift med Andreas Torkildsen 1871-1961 og de fikk følgende barn:

1. Torkild 1898-1970 gm Inga Bråthen 1906-1945
2. Nils 1900-1971 gm Emma Grønvold f. 1910, lever
3. Berte Karine 1902-1983 gm Konrad Hoff 1897-1976.

Navnet

Magnus Olsen mente at Vålhovd skrevet bl.a. Valhofdi i gamle dokumenter, kan komme fra «den runde hovde», av adjektivet valr «rund», i det innmarka går ned til den rundaktige kanten av en berghammer, som faller bratt ned i dalbunnen. I sin artikkel i Boka om Land har Magnus Olsen konsekvent brukt skrivemåten Vålhovd og vi har fulgt hans eksempel her, men som slektsnavn er oftere brukt Walhovd.

Garden i dag

Det var drevet en meget sterk uthogst i skogene på Vålhovd i årene før århundreskiftet og da Andreas Torkildsen ble eier av dem, kunne han ikke en gang ta ut brenneved i førstningen. Han måtte

kjøpe ved. I hele 24 år sparte han skogen helt. Sætra måtte Torkildsen kjøpe tilbake til eiendommen og husene var felleferdig. Nå er det en helt ny, meget vakker låvebygning på garden, og våningshuset ble reist i begynnelsen av annen verdenskrig. Torkildsen var tydeligvis ikke lite stolt over at han hadde vært sin egen arkitekt til bygget. Men også til det offentlige fikk han tid til overs. Da han tiltrådte var han visstnok det yngste medlem likningen og forsorgsstyret hadde hatt. I herredstyret satt han i 6 år, og han var medlem av representantskapet i både privatbank og sparebank. Til skjønnsmann har han vært valgt ofte, og flere ganger har han vært voldgiftsman. I skogutvalget satt han fra det ble konstituert og til han ble kastet under krigen. 83 år er Andreas Torkilden den 27. september 1954, og om ham kan en nok trygt bruke det slitte uttrykket at han er en kjent mann i sin hjembygd og langt utenfor dens grenser. En kar av den vanlige «grå masse» er han ikke. En god mann har han vært for sin gard.

Ja, disse tankene stod på trykk i 1954 og siden den gangen har mangt skjedd med garden Vålhovd i Torpa, og det som tidligere har skjedd her kan virke som en ballast for arbeidet videre på gard og grunn. La oss til slutt notere ned alle gardene i den nærmeste krets med bruksnr. 1 og det blir da følgende:

90. Skartlien nevnt 1669.
91. Sollien nevnt 1669.
92. Frøysland nevnt 1592.
93. Vålhovd nevnt 1337.
94. Skinnerlien nevnt 1647.
95. Vinjar nevnt 1578
96. Engeset nevnt 1647.

En del tilleggsopplysninger som vi har fått gjennom Lands Museum er innarbeidet i artikkelen.

Innflyttede til Vestre Toten 1853-54

Fortsettelse fra hefte 4-1998

Opplysningene er fra kirkebøkene.

1853

1. Nils Johannessen Langsæt, 33 år, til Søndre Narum fra Eidsvoll våren 1852 med familien. Han er født i Vestre Toten, kona og barna i Eidsvoll. Han kom til Kolbu for å ta gard i bruk. Hans hustru var altså:

2. Berthe Maria Evensdatter, 28 år

3. Mari Nilsdatter, fester, 75 år og barna til nr. 1 og 2:

4. Marthe Christine 14 år

5. Johannes 9 år

6. Martin 6 år

7. Johan Edvard 3 år.

Disse hadde attest fra prost Krag fra 19. juli 1853.

8. Christian Paulsen Tingulstad, 35 år. Flyttet til Store Hegernes våren 1853 for å ta gard i bruk, fra Håbøls prestegjeld der alle var født.

9. Thore Alette Svendsdatter, hustru, 30 år

10. Oluf Anthon, sønn, 8 år.

11. Svend Gustav, 6 år

12. Nanna Julia, 4 år

13. Carl Sigvart 1 år.

14. Lars Jørgensen Tingulstad, 48 år, tjenestedreng, kom til Store Hegernes fra Håbøl der han også var født. Innflyttinga skjedde våren 1853, med attest fra sogneprest Maschmann 14. juni 1853.

15. Marie Hansdatter Evenrud, 23 år, tjenestepike, kom til Store Hegernes våren 1853 fra Håbøl der hun også var født.

16. Ingeborg Hansdatter Ovren, 23 år, tjenestepige, flyttet til Nøkleby fra Gausdal der hun også var født. Attest 28. februar 1853.

17. Anders Pedersen Farverbakken, 32 år, handverker, kom til Grevløs fra Vardal, men født i Biri. Innflyttinga skjedde våren 1853.

18. Tosten Gundersen, 27 år, flyttet til Bonderud fra Østre Toten, for å ta en liten jordeiendom i bruk. Mannen født i Land, kona i Østre Toten.

19. Maria Christiansdtr. 24 år

20. Clara, barn 3 år.

Attest 15. juli 1853.

21. Johannes Pedersen Snipstadeie, 38 år, kom fra Østre Toten hvor han er født, til Voldengen våren 1853 med attest fra 31. august 1853.

22. Ole Andersen Gulerud, 29 år, kom fra Gran hvor han er født til Skreppen våren 1853, attest 2. sept. 1853.

1854

1. Lars Larsen Yttre Helset, 23 år, kom fra Stange, der han også er født og kom til Søndre Holte våren 1854 med attest fra 28. oktober 1853. Han skulle gifte seg på Toten.

2. Karine Andersdatter, 20 år, kom fra Land men var født i Østre Toten og flyttet til Rosætbruket. Han skulle gifte seg og bosette seg på Toten.

3. Vebjørn Vebjørnsen Carlsmyr. 32 år. Han og familien kom fra Kraakstad der alle var født og kom til Jonsrud våren 1854 med attest 14. oktober 1853.
  4. Pauline Marie Ingebrigtsdatter. kone, 34 år.
  5. Wilhelm Julius barn 10 år
  6. Elen Dorothea 7 år
  7. Jens Martin 5 år
  8. Anthon Sigvardt 4 år
  9. Gunhild Mette 2 år.
10. Marthe Paulsdatter, 56 år, kom også fra Kråkstad til Jonsrud. Hun var født i Våler og bodde hos ovennevnte familie.
11. Christian Pedersen Farås, 25 år, kom fra Østre Toten, men født i Vestre og kom til Kvaksrud høsten 1853, med attest 29. juni 1854. Han kom for å tjene.
12. Marie Christiansdatter Granum, 30 år, kom fra Land der hun også var født og dro til Grågåsnarum høsten 1850 og med attest fra 5. desember 1853. Tjener. Attesten ble levert tilbake til Johannes Olsen Skjerdalen 5. september 1871.
13. Ole Olsen Paulset, 33 år, kom fra Aker, var født i Vestre Toten og flyttet til Degvoldbruket. Han skulle nå gifte seg og ta gard i bruk. Innflyttinga skjedde våren 1853.
14. Christine Christiansdatter, 19 år, tjener, kom fra Østre Toten der hun også var født og kom til Blili høsten 1852. Attest 11. aug. 1854.
15. Marte Halvordsdatter Nøttestad, tjener, 26 år, kom fra Stange der hun også var født og flyttet til Solberg våren 1852 og med attest 11. august 1854.

16. Peder Andersen, 52 år med familie kom fra Hurdalen der de også er født og til Teiterud "for at tage Plads ibrug". Attest 22. august 1854.

17. Anne Evensdatter, 53 år

18. Anne Helene 25 år

19. Ole 18 år

20. Andreas 14 år

21. Karen Mathea 11 år.

22. Halvor Andersen 45 år med familie til Lundhagen "nu Skindervigen" fra Trøgstad der han også var født. Han skulle ta gard i bruk.

23. Sofie Nilsdatter, kone 40 år

24. Andreas 17 år

25. Martin 12 år

26. Maren 10 år

27. Anton 7 år

28. Christian 3 år.

Flyttinga skjedde våren 1854 og med attest 6. juli 1854.

29. Even Rasmussen og familie, 34 år, til Veståsen høsten 1854 og med attest 14. aug. 1854. Han ønsket å ernære seg som arbeider. De kom fra Brunlanes der det yngste barnet er født mens de andre er født i Vestre Toten.

30. Elene Pedersdatter, hustru 32 år

31. Rasmus 10 år

32. Peder 8 år

33. Paul Andreas 4 år

34. Milla Elise 2 år.

35. Christen Tostensen Ruud, 35 år kom fra Trøgstad der de også var født og til Lundhagen, med attest 22. juni 1854. De skulle ta gard i bruk.

36. Johanne Christiansdatter. 28 år

37. Josephine 2 år

38. Christian Hansen, farger, 29 år, kom fra Vardal, hustruen født i Vestre Toten og flyttet nå til Breiskallen
39. Syverine Pedersdatter, 29 år
Han skulle ernære seg som håndverker.
40. Maria Hansdatter Kjonerud, 32 år, tjenestepike, kom fra Nes på Hedmark der hun var født, til Holte, attest 25. sept. 1854.
41. Martin Pedersen, 29 år, kom fra Østre Toten der de var født og dro til Langlien våren 1854 med attest 7. oktober 1854. De skulle bruke plass. Kone Helene Haakensdatter, 36 år.
42. Mathias Christiansen, 33 år, kom fra Vardal, hvor han er født og dro til Flikkeshaugbakken våren 1854, attest 15. fbr. 1854. Han aktet å gifte seg og ta plass i bruk.
43. Peder Andersen Holmstadsveen, 41 år, kom fra Østre Toten der de alle er født og kom til Lille Hegernes våren 1854. Attest 20. november 1854.
44. Marie Hansdatter, 34 år.
45. Kari 16 år
46. Berthe Helene 11 år.
47. Anne 9 år
48. Peder Anton 6 år.
49. Karoline 2 år.
50. Johan Tøger Hansen, 59 år, kom fra Eidsberg der de også var født og dro til Østre Sæter høsten 1854, attest 20. april 1854.
51. Maria Guldbrandsdatter, 42 år
52. Johannes 29 år
53. Hans 26 år
54. Peder 23 år.
-

Om totningen Ole Johannessen **Staff som flyttet til Lom**

Han var født på Nøkleberg på Toten i 1799 og i yngre år gikk han i lære hos amtmann Laurits Weidemann på Stenberg, Toten. Og i likhet med de fleste av kontoristene fra amtskontoret ble han lensmann, først i Vågå og seinere i Lom. Mellom 1838 og 1846 var han også ordfører i Lom og Skjåk. Han var med på Stortinget 1836-42. I 1837 ble han gift med Rønnaug Graffer, Lom, og det ble et til dels hardt ekteskap der en har inntrykk av at fruen var den mest aggressive part. Vi skal nå se litt på anene til denne Ole Johannessen Staff som hadde navnet sitt fra garden Stav på Helgøya. Og med til artikkelen følger fotografi av den minnesteinen som i sin tid ble reist ved Lom kirke. Staff testamenterte nemlig i sin tid 200 spesidaler til grunnfond til etablering av bank i bygda, og dette var en gave som ble satt pris på. I det hele tatt må Staff ha vært en bra mann for Lom og Skjåk, noe han da sikkert også merket. Men i familien stod han ikke så høyt i kurs. Fruen regnet seg for å være av bedre byrd enn ham.

Så til anetavla:

1. Ole Johannessen Staff, 1799-1861.

Foreldre:

2. Johannes Pedersen Hammerstad, 1770-1835
3. Berte Ottersdr. Haugen, 1775-1816

Besteforeldre:

4. Peder Jonassen Hammerstad, Toten, 1739-91
5. Marie Nilsdr. Fårlund, 1734-1822
6. Otter Pedersen Kile senere Haugen 1737-1814
7. Marte Rasmusdr. Apelsvold, 1747-1811.

Oldeforeldre:

8. Jonas Johansen Hammerstad, 1674-1751
9. Mari Pedersdr. Hammerstad
10. Nils Torstensen Fårlund, 1703-48
11. Ragnhild Paulsdr Amundrustad, 1708-81
12. Peder Larsen Kile, 1689-1761
13. Berte Jakobsdr. Burull, 1698-1773
14. Rasmus Pedersen Apelsvoll f. Stepperud, 1719-1808
15. Eli Paulsdr. Hermanrud, 1722-1805.

Kildehenvisninger:

1. Gudbrandsdølen Lillehammer Tilskuer 7. nov. 1873.
2. Totenmål og anna mål nr. 6 s. 34.
3. Lom og Skjaak av Ivar Kleiven s. 375 ff
4. Nes bygdebok. Andre bind. 1. del, av Gunhild Kolstad, s. 490.
5. Skjåk bygdebok, bd. 3 av Hans P Hosar.
6. Anetavle laget av Nora Synsteli for Torfinn Staff, Lena.
A. A.

Husmannskontrakt fra Hadeland 1826

Jeg undertegnede Thord Hansen Hval boende i Grans Sogen Paa Hadeland Giør Vitterligt at Jeg til husmanden Chasber Nilsen og hustru Kiærste Hansdatter har for bægge deres Levetid Bygslet og bort fæstet En mind Ejende Plas Slætta kaldet, beliggende under min gaard Søndre Hval; Saa haver Jeg bort fæstet den Plas til husmanden Chasber Nilsen og hustruen Kiærste Hansdatter Paa følgende Vilkaar

1

Den aarlige huslæie bestemmes her Ved at svares aarlig 4 spd. med 4 mark i hver daller skriver fire Spesiedaller med fire mark i dallern

2

til afdrag Paa overstaaende huslæjje Skal Chasber Nilsen og Hustruen Være for Pligtet Som husefolk at arbeide Saa ledes Som her følger den Eene uge skal han arbeide hos mig og den anden ugge skal hand Være frie helle aaret J Giænnem for uden J aandene Da skal han arbeide hos mig foruden han skal have Sin ørkedag frie men Saa Snart som Vaaraanden er forbie og han har Vert med

os J Skogen og Jort det fornødende skogsarbeide da skal han Være frie En fiorttendage heller tre uger -

3de

Paatager husmanden Sig Selv at holde husene men mattrialerne Som behøves til husene skal gaardbrugeren skaffe frem med Sinne hester Naar husmanden har Laget det til J Skogen - men Vii Er Saa lides for Ennede at gaardebrugeren eyer de to delle af husene og husmanden tilfalder den tredie del; og til lige Glasene tilfalder husmanden allenne

4de

Skal Husmanden huge 9 læs brende Veed J hiæm marken Efter udvisning og den øvrige Raske Veed som han kan finde Løs skal han have frit J hiæm marken - og Riske Løv skal han gjøre frit J hiæm marken

5

Skal husmanden have frit Jærde fang J hiæmmarken til sin for Nødenhed -

6te

Skal det Paa Plasen aflende for Saa Velsom af Creatturne faldende giøsel maae Ej af husmanden bort føres heller af hendes men skal alt Sammen for blive og afbruges Paa Plassen -

7de.

Naar husmanden Chasberg Nilsen hustruen holder sig disse anførtti Paaster Eftter Rettelig og Viser mig Som hus Vert Samt min Konne den tilbørlige agt og Lydigheed da skal hand og hans Konne være og for blive J tryg og Rolig besidelse af Pladsen Men Nor Chasber Nilsen og hustruen Kierste Hansdatter Er Ved Døden afgangen da skal Pladsen hørre til den som Bruger gaarden og de

toe delene af husene tilhører den som bruger den og den tredje del skal betales Efter tvende Mans Skønne.

8de.

Nor husmanden har arbeidet heller betalt Saa hand ikke Er Noget skyldig da skal han have aarlig frøe Saa fremt at gaardebrugeren kan skaffe det for uden at kjøbe det Selv -

9de.

Saa skal husmanden arbeide hos mig for den J bygden Sed Vanlig dag Pris 12 s. for Et Leiearbeide 8 s for En Sommersdag og 6 s. for en vintter dag og 6 s. for hver dag som hustruen arbeider.

Hval d. 16. Maii 1826

Til Vitterlighed Efter
for langende

Jond Pedersen Lunden og

Philip Larsen Gulden

begge med ført Pen.

Thord hans Hval og

Chasper Nilsen Hvals Eje

bege med ført Pen.

Ikke tinglyst. Originalen finnes i gardsarkivet på Gulden i Gran og dokumentet er her gjengitt etter boka «Kjelder til norsk historie». 5. opplag. Trondheim 1976. Hans M. Næss har gitt følgende slektsopplysninger om personer nevnt i dokumentet:

Om husmannskontrakta fra Hval 1826

Ungkarl Casper Nielsen, boende på Hoff i Gran, ble gift 30. oktober 1810 med Pige Kierstie Hansdatter Hvahlseyer. De fikk disse barna som en har funnet innført i kirkeboka for Gran. Det var:

1. **Erich født 22. juli 1811 i Hvalseyet**, foreldre Casper Nielsen og Kierstie HansDatter. Fadderne var: Erich Erichsen Dynnaeyet, Iver Andersen, Thore Olsdr. Ensrud, Hans Tordsen og Kari Hvahl.

2. **Nils født 12. mars 1814 i SørumsEjet**, foreldre Casper Nilsen og Kirsti HansDtr. Faddere: Lars Hvalsbråten, Hans Korsvolden, Torsten Hval, Guri Sørum og Ingeborg Gullixrud. (Her har presten glømt seg bort og skrevet navn på husmannsplassene, for både Hvalsbraaten og Korsvolden var husmannsplasser, og han har også skrevet personnavna på norsk måte).

3. **Mari født 12. februar 1816 i Sørumseyet**, foreldre husmann Casper Nielsen og Kierstie HansDatter.

4. **Pernille født 17. oktober 1819 i Moldenejet**, foreldre husmann Casper Nielsen og Kierstie Hansdtr.

5. **Hans født 18. august 1822 i Moldenejet**, foreldre husmand Casper Nielsen og Kierstie Hansdtr.

6. **Elina født 1. november 1825 i Hvalsejet**, foreldre husmand Caspher Nilsen og Kjersti Hansdatter.

7. **Niels født 29. april 1827 i Hvalseyet**, foreldre Casper Nielsen og Kirsti Hansdatter. (Den første Nils må være død før 1827, men jeg har ikke funnet ham innført som død i kirkeboka).

Casper døde som fattiglem i Sørumseiet i Ål den 31. mars 1860, 71 år gammel. Etter det skulle han være født ca. 1789. Han finnes ikke i folketellingene for Hadeland i 1801, så han må være født utenom Hadeland. Kjersti Hansdatter er enten ikke død i Gran eller så er hennes alder ved død alt for høy. Det er nemlig ei Kjersti Hansdatter død på en Hvalshusmannsplass 14. august i 1848, men

hun er 85 år gammel. Ei Kjersti Hansdatter er tjener på Morstad i 1810, 19 år gammel. Hun er den eneste i den folketellinga som er passe gammel til å bli gift i 1819, men hun vil også være gammel (45 år) da Niels ble født i 1827, og være 66 år i 1848.. - Jeg har funnet bare en av barna som gift i Gran:

Erich Caspersen Hvahlseyet giftet seg den 23. april 1833, 22 år gammel med pige Lene Pedersdtr. Brejkiern, 21 år gammel, datter av Peder Pedersen, deres barn var:

1. Mari født 4. des. 1834 i Framstadeyet (se nedafor).
2. Peder født 9. sept. 1836 i Framstadeie (se nedafor)
3. Christoffer f. 28. sept. 1838 i Framstadeie. (Reiste til Amerika 14. sept. 1869).
4. Kirsti født 3. aug. 1840, i Framstadeie (se nedafor)
5. Hans født 25. mai 1842 i Framstadeie. (Hans har jeg ikke funnet seinere).
6. Erik født 17. juni 1844 i Framstadejet. (Reiste til Kristiania 26. mars 1866).
7. Johan født 2. juni 1846 i Framstad vestre. (Johan har jeg ikke funnet seinere).
8. Karen født 26. juni 1848 i Framstadeie. (Reiste til Kristiania 3. feb. 1869).
9. Johanne født 14. mars 1850 i Framstadeie. (Reiste til Amerika 3. april 1869).
10. Ingeborg født 14. mars 1852 i Framstadeiet, død 8. mai 1853.
11. Ingeborg født 29. aug. 1854 i Framstadeie. (Reiste til Amerika 5. april 1871).
12. Niels født 21. sept. 1856 i Vestre Framstadeie. (Reiste til Amerika 5, april 1871).

Sammen med Ingeborg og Nils reiste deres mor, enke Lena Bolette Pedersdtr. f. 20. april 1811, for mannen hennes, Erik Caspersen ~~var født døde~~ i Framstadeiet 4. nov. 1870.

Mari ble gift 13. nov. 1855 med Peder Jensen Framstadhagen, 20 år gammel. I 1865 bodde de i Tangenbakken og hadde barna: Erik 7 år, Johan 6 år, Lars 5 år og Hans 3 år. De bodde også i Tangenbakken i 1875, da med barna: Karl Peter født 1865, Syver født 1868, Marius født 1870 og Lina født 1871. Ingen av disse er i folketellinga 1900 for Gran.

Kirsti ble gift 28. nov. 1861 med ungarl og musketer Anders Hansen Hofseiet, 23 år gammel. I 1875 bodde de i Hovshagen med barna Hans f. 1862, Lovise f. 1865, Iver f. 1870, Edvard f. 1872 og Johan f. 1874. Lovise reiste til Amerika samtidig med søskenbarna Johan Pedersen Framstadeiet vestre. De andre vet jeg ikke hvor er blitt av. Ingen av dem er i Gran i 1900-folketellinga.

Peder ble gift 4. des. 1862 med Maren Christophersdr. Framstadtangen, 30 år gammel, født på Røisumeiet. De fikk en sønn Edvard født 29. sept. 1864 i Framstadeiet. Han døde 31. mars 1865. Peder Eriksen og Maren Christophersdr. reiste fra Framstadtangen til Amerika 10. april 1867.

Det er trolig ingen etterkommere igjen i Gran etter disse husmannsfolka på Hval i 1826. Det mest sannsynlige er vel at de har reist til Amerika alle sammen.

Derimot er det etterkommere etter Thord Hansen som sitter på Hval i dag:

Tor Hansen var født på Koller 12. februar 1761. Han eide ei tid Grini, men solgte Grini i 1795 etter at han i 1793 ble gift til Hval med gardjenta Kari Paulsdatter Hval f. 1771. Tor døde 17. nov. 1842, og Kari døde 9. mai 1846.

Deres datter **Margrethe** født 18. nov. 1796 ble arving. Hun giftet seg 30. oktober 1821 med Lars Amundsen Gulden døpt 12. mai 1793.

To av sønnene til Lars og Margrete, **Amund og Thor**, ble gift med hver si søster fra Lomsdalen i Søndre Land og ble eiere av hver sin gard. Amund ble gardbruker på Gulden og Thor ble gardbruker på Hval. Thor var født 2. juni 1827 og døde 20. april

1874, og kona Elise Andreas Lomsdalen var født 19. juni 1841 og døde 5. februar 1890 på Hval.

Neste bruker var sønnen **Lars T. Hval**, født 9. oktober 1860. Han ble gift med Gina Brokerud fra Lunner, men døde alt 1920, så Gina ble bruker på Hval i 14 år før deres sønn Peder L. Hval ble bruker, først i 5 år sammen med Gina, og så alene fra 1939 til 1986.

Nå er det Peder og Marens sønn **Lars Amund Hval** som er bruker sammen med sin kone Beate født Olimb i Jevnaker.

Det er naturligvis mange flere etterkommere etter Tor Hansen, men jeg har bare tatt med dem som er direkte knytt til denne Hvalsgarden.

Eget hefte om biringene i Wisconsin

Det sto biringer bak Westby i Wisconsin, byen som er blitt kjent som USAs 17. mai-by. Navnet kommer fra bruket Vestby i Klomsteinroa, der Tosten Gullord bodde før han i 1849 dro til Amerika i sin mer kjente bror Evens fotspor. Sønnen hans begynte som kjøpmann i Coon Prairie, der familien slo seg ned, og da jernbanen kom, fikk stasjonen navn etter stedets eneste butikk.

Dette og mye mer står å lese i heftet «Biringene i Wisconsin» som Hans Torpen har laget. Torpen er fra Klomsteinroa og regner seg som solid biring, selv etter 40 år på «gjerne sida» av Mjøsa, nærmere bestemt Hamar. Ved hjelp av lokalhistorie fra Gjøvik og egen innsamling av materiale de fem gangene han har vært i Wisconsin, forteller han hvordan Klomsteinroa og Gullordroa kom til å bli sterkt representert i Coon Valley og Coon Prairie for 150 år siden. Selv i dag er dette området blant de mest norske i USA, ved siden av byer som Decorah og Stoughton, med mange som snakker utmerket norsk.

Det er 30 år siden Hans Torpen besøkte Wisconsin første gang, og han sier at området ved Westby fenget ham. Siden er det blitt fire turer til, og han har knyttet kontakt med flere amerikanske biringere. Fortsatt finnes det typiske Biri-navn i dette området. Coon Prairie minner om flatbygdene rundt Mjøsa, mens Coon Valley har preg av Klomsteinroa eller Øverbygda i Biri, med andre ord typisk jordbruksland.

Even O. Gullord var drivkraften blant biringene som skapte det nye «settlementet» i Wisconsin Han fikk andre med seg, både av egen familie og ellers i bygda, og Klomsteinroa er meget godt representert i forhold til hva som er vanlig når det gjelder innvandring fra bygder i Norge. Dels var det vanskelige kår her i landet, men Torpen antar at det nok også var eventyrlyst og ønsket om å flytte på seg som trakk så mange over havet til det nye landet og videre rundt i området der de kom. De man senere har hørt mest om, var de som gjorde det bra, men det finnes også en del glemte, de som ikke lyktes med drømmen om å skape seg et nytt liv.

Heftet har Torpen laget helt på egenhånd, skrevet og mangfoldiggjort det på kopimaskin. Det skal ikke ut i noe stort opplag, men han har drevet litt som turarrangør, og meningen er at de som har vært med på turne til USA skal få heftet.

(Oppland Arbeiderblad 26. september 1998)

rett rundt
hjørnet!

Vi støtter det lokale kulturmiljøet!

Hos oss får du alt du trenger innen bøker, faglitteratur, CD-rom og data, kontormaskiner, papir og rekvisita. Vi har også mange godbiter fra ditt lokale miljø!

BRANDBU INTERBOK
2760 Brandbu • Tlf: 61 33 49 70 • Fax: 61 33 40 09

Skifter - Toten, Vardal og Biri.

Protokoll nr. 2 1673 - 1689

av Fredrik Dyhren

Del 7

151

Live Steensdr Hoel, Toten 16.11 1681

x Østen

Barn:

Marthe 5 år

152

Peder Olesen Hammerstad, Toten 21.11 1681

x2 Karen Pedersdr

Barn 1. ekt.:

Ellen 18 år

Birdte 20 år

Barn 2. ekt.:

Ole 1/2 år

Marthe 4 år

Tilstede var enkens bror Gulbrand Huemb

Gjeld: Nils Erlandsen, fader og moderarv etter skifte 24/4 1677. Det samme gjelder hans søsken Torsten Erlandsen, Ole Erlandsen, Anna Erlandsdtr, Ingborg Erlandsdtr, Sirie Erlandsdtr og Rønne Erlandsdtr etter bemelte skiftebrev.

Ellen Pedersen fordrer moderarv og Birdte Pedersdtr gjør det samme i boet.

Hans Schefstad, Ole Halfuorsen, og Martha Andersdtr (lønn)
Gunder Dyren som er sl. Peders broder, fierdeholdsmand for bemelte umyndiges arfuedeel.

153

Peder Halfuorsen Hensvolden Toten 22.11 1681

x

Barn:

Nils 17 år

Halfuor 9 år

Anna 12 år

Nærværende Joen Spersrud som er i slecht med sl. Peder Hensvolden, og at være formynder for de umyndiges arff.

Gjeld: Tore Klafuestad, Søren Røslie og Ole Giele

154

Kirsten Helgesdtr lille Nedtum, Toten 23.11 1681

x Christen Poulsen

Barn:

Paul 4 år

Kirsten 2 år

Gjeld: Erik Oustad, Joen Oustad og Torsten Ronnebye

155

Peder Jensen Efuernud, Toten 24.11 1681

x2

(x2 Daniel Hansen)

Barn 1. ekt.:

Mattis Hermanrud

Jens Abilsvold

Hans Lie
Jens Narum
Poul Bacherud boendes paa Hofueton??
Barn 2. ekt.:
Jacob 7 år
Bertil 10 år
Erik 5 år
Gjeld: Lars Christophersen (lønn) Ellen Larsdtr (lønn).
De 3 eldste sønner ble formyndere for sine halvbrødre.

156

Maren Steffensdtr Igelsrud, Toten 05.11 1681 (døde 17/5)
x Mads Paulsen
Arving en søster som døde noen dager senere:
Sidsel Steffensdtr er død x2 Ole Larsen tilholdende paa Jørgenset
Nils Lagesen

157

Sten Hansen øster Bircke, Toten 01.12 1681 (døde for 3 år siden)
og Elli Halfuorsdtr (døde for 14 dager siden)

Barn:
Hans Elton
Peder Molstad er død
Elli Pedersdtr

Sten
Halfuor
Lifue er død x Østen Torgiersen Hoel
Marthe Østensdtr 5 år

Aase
Gjeld: Ole Andersen (lønn), Helge og Lisbet Madsdøttre (lønn)
Halfuor Stensen annamet til seg Ellen Pedersdtrs arf og derfor som
formynder svarer etter loven.

158

Jens Olufsen Halvorsrud, Toten 22.12 1681
x

Arvinger:

Halfuor Olufsen Hammerstad, avdødes bror, er død

2 drenger og 2 piger

Ole Halvorsen over 20 år, på sine søskens vegne tilstede

Gurro Olufdr Hammerstad, avdødes søster, er død

9? søskend deraf 4 drengebarn og 1 pigebarn

hennes børns vegne nærværende corporal Ole Trogstad

Ulfuold Olufsdtr Tarlsrud, avdødes søster, er død

4 barn deraf 3 drenger og 1 søster

Tilstede bemelte corporal på barnas vegne

Gjeld: Kirsten Arendsdr (lønn), Anna Ellensdr (lønn), Ole Rud,

Anders Joensen Hørland (lønn), Toer Klafstad, Gulbrand Schnibstad

og Torsten Nielsen Holdstad (fordrer etter deres steffader), Rasmus

Bertelsen (lønn), Siri Ellensdr (tjent hos Jens i 15 år) er nu 30 år og er

fosterdatter, Anders Nielsen (er 40 år og har tjent sin stefar i 6 år uten

lønn) og Anders Mogensen (lønn)

159

Erich Knudsen Oustad, Toten 21.04 1682

x Marthe Lauritsdr

Barn:

Joen 19 år

Knud 15 år

Karen 10 år

Birdte 7 år

Fastegods befindes i Nettums eyer av sl. Bottel Nettum at være pantsatt i bruglig pant til sl. Erik, et røestøe kaldes Severn? dat. 29/4 1639.

Torkild Grans pantebrev dat. 18/3 1664 på 1 fjerding i Gran u/b mot lånte penger.

Paul Christensens pantebrev til sl. Erich på 1/2 skippund årlig landskyld i lille Nettum m/b til brukelig pant dat. 6/7 1559.

1 fierding gods england beretter enken at hennes mand har tilpantet seg pantet for 16 år siden, kaldt Gubløken og Sofflodten i Kolbufierdingen, men viste ikke fram pantebrev.

Desligest i pant l fierding gods u.b. i vester Gran på Toten.

Ole Erichsen Rustad som er den sl. mands søschendebarn at være fierdholdsmand for de umyndiges arfuedeel.

160

Engbrecht Gulbrandsen Kølset, Toten 22.04 1682

x Anna Harlsdtr

Barn:

Erich

Burrild

Martha

Gods i Kølset 1/2 skippund m/b

Gjeld: Søren Roesli, Tore Klafestad, Anders Carlsen, Amund Gulbrandsen fordret for lånte penger hans sl. bror for 11 år siden, Ulf Rasmussen fordrer på hans qvinde Lifue Gulbrandsdtrs vegne resten på hennes andel i garden. Svend Kølset

161

Barbara Michelsdtr Houg, Toten 29.04 1682

x Paul Olesen

Barn:

Lars Enge

Ellen Olufsen Hougen

162

Aase Knudsdtr Schølaas Toten 13.10 1682

x2 Hans Rasmussen

Barn:

Ingeborg Pedersdtr x Nils Paulsen

Rasmus Hansen over 20 år

Birte

Siri

Karen

Gjeld: Jens Pedersen Narum, Rasmus Ulfsen (lønn), Amund Gulbrandsen, Christopher Knudsen og Ole Mørlund (lønn)

Clement Nielsen Schickelstad, Vardal 19.10 1682

x

Barn:

Nils 25 år

Mogens 15 år

Amund 12 år

Ingeborg x Lars Svendsen

Karen 18 år

Marthe 9 år

Gods i garden med underliggende sletland ødegard var Clements odel, skylder 2 1/2 hud foruten 3 gråskind som ligger til Vardal Prestebol Anders Dall som er sl. Clements broder boer her i prestegieldet, han svarer for de umyndige arf og være fierdeholdsmand for dennem.

164

Lars Andersen Scharstad, Vardal 30.10 1682

x

Arvinger ikke nevnt

Tilstede Nils Mellum den avdødes bror.

Gjeld: Nils Schickelstad fordrer på farens vegne, Peder Jonsen Biørge, Eyner Braastad, Knud Fossum, Jens Kold, Lars Oluffsen (lønn), Martha Mogensdtr, Kirsten Jensdtr (lønn), Amund Dall, Gubør Mogensdtr (lønn), Maren Kolstad i Ringsager, Joen Møllereng, Hans Jensen Tomble, Gunder Bircke

165

Ole Erichsen mellem Rustad, Toten 14.11 1682

x

Barn:

Hans 5 år

Frands 1 1/2 år

Ingeborg

Anna 7 år

Kirsten 3 1/2 år

Tilstede den sl. mands fader Erich Drager.

220

Tilgode hos: Knud Seyerstad i følge skifte etter sl. Oles moder. I ligemaade hos Johannes Seyerstad. Corporal Peder Langeland paa Hadeland, Lars Joensen Hoel, Jacob Sørensen paa Bragernes, Odelsgods i Sogstad 3 fierdinger og 1 hud kjøpt, 1/2 skippund er kjøpt m/b i henhold til brev av 20/10 1681.

I Kiesten på Nes pantet 1/2 skippund etter brev av 28/2 1662.

I Gryte i Vardal odelmakeskiftet 1/2 skippund etter brev av 5/8 1657.

Gjeld: Christopher Svagers datter Cathrin Margars, Gunder Olufsen(lønn), Maren Gulbrandsdtr (lønn)

Den sl. mands fader Erich Drager sambt broder Niels Drager forordnet til at være formynder for de umyndige børn.

166

Peder Pedersen Hoel, Toten 21.11 1682 (døde for 4 år siden)

x

Barn:

Knud

Peder

Torkild

Rønne

Christense

Birdte

Marthe

Tilgode hos Christen Erichsen Narum

Gjeld: Find Erichsen (lønn)

167

Giertrud Lauritsdtr Valle, Toten 28.11 1682

x Johannes Erichsen

Barn:

Ole 12 år

Lars 8 år

Erich 6 år

Christen 3 år

Jens 3 år

Karen 15 år

Gunnild 10 år

Gjeld: Hans Laae, Morten Soelberg, Christen Huemb, Toer Klafstad, Anders Foedstad, Find Burruld, Mickel Hammerstad, Matthis Hermanrud, Boel Hoel

168

Gulbør Daffindsdtr Hasli, Snerthingdal 11.08 1683

x Jørgen

Barn:

Daffind

Gøe

Odelsgods 1/2 hud i Hasli som sl. Gulbør var odelsberettiget til. I ligemåde i Hasli innpantet 4 1/2 skind

Gjeld: Biørn Bradteng, Halfuor Ekren, Kiedtlov Hasli

Fortsettelse neste nr.

Aner for Kari Jørgensdatter Haugom, fra Toten f. 1749

Svar på spørsmål nr. 327

Av Jarle Olstad

1. Kari Jørgensdatter Haugom f. 1749, gift 23. februar 1781 i Hoff kirke gift med Johan Henriksen Mellom Rustad.

Foreldre:

2. Jørgen Paulsen Haugom f. på Smeby, Toten 1710, død på Haugom 1795, begr. 25. okt 1795 ved Hoff kirke. Han ble gift 18. september 1746 i Balke kirke med:
3. Gunild Nilsdtr. Hvem 1722-

Besteforeldre:

4. Paul Olsen Smeby f. 1683, begr. 6.1.1731 ved hovedkirken, og gift med:
5. Berte Madsdtr. Balke.
6. Nils Larsen Hvem, 1689-1756, gift 28. november 1717 med:
7. Berte Jensdtr. Fjeldstad, 1695-1762. Døde på Hveem.

Oldeforeldre:

8. Ole Haagensen Smeby f. 1662, begr. ved Hoff 5. mai 1695, gift ca. 1682 med:
9. Anne Jørgensdatter Fårlund f. 1665

10. Mads Ellingsen Balke f. 1635, begr. 24.4.1731 ved Balke, gift med:
11. Berte Hågensdtr. Askim 1675-1753.
12. Lars Nilsen Hvem f. 1669 på Rustad, begr. 8. oktober 1709. gift ca. 1692 med:
13. Gunhild Hågensdtr. Smeby f. 1669, begr. 16.7.1712.
14. Jens Guttormsen Sogstad f. 1640 på Askim, begr. 15. juli 1699, gift ca. 1675 med:
15. Siri Bjørnsdatter Sogstad f. 1655 død 1699 på Sogstad, begr. 23.6.

Tipoldeforeldre:

16. Hågen Paulsen Smeby f. 1631, begr. 9. august 1702 ved Hoff, gift ca. 1661 med:
17. Kari Tollesdtr. Smeby f. 1634, død 1699 på Smeby.
18. Jørgen Olsen Hvem f. 1617, begr. 13. april 1703, gift ca. 1658 med:
19. NN, født ca. 1618, begr. 14. august 1698.
22. Hågen Guttormsen Askim 1641-1679, ble gift med:
23. Mari Olsdtr. Majer f. 1643 begr. 22. des. 1707 i Hoff,
24. Nils Larsen Rustad 1630-
25. Berte Larsdtr. Lunna 1635-1713
26. Hågen Paulsen Smeby, 1631-1702, se nr. 16, gift med:
27. Kari Tollesdtr. Smeby 1634-1699, se nr. 17.

Tiptipoldeforeldre:

32. Paul Olsen Sukkestad, 1596-1670
33. Berte Olsdtr. Fjell, 1595-
34. Tollef Henriksen Smeby, 1602-1680.
35. Ukjent.
36. Ole Paulsen Tømmerhol, 1596-1667.
37. N. Jørgensdtr.
44. Guttorm Askim, 1575-1665.
45. Åse Andersdtr. Kobberstad, død 1674 på Askim.

46. Ole Torkeldsen Majer f. 1603 død 1669.
47. Marte Jonsdr. Hvem 1605-1666.
48. Lars Bergsvendsen Rustad, 1595-1669.
49. Ingeborg Nilsdr.
50. Lars Finnsen Lunna f. ca. 1595.
51. Kari Stensdr. Majer
52. Paul Olsen Sukkestad, 1596-1670, samme som nr. 32.
53. Berte Olsdr. Fjell, 1595, samme som nr. 33.
54. Tollef Henriksen Smeby, 1602-1680, samme som nr. 34.
55. Ukjent.

Tiptiptipoldeforeldre:

66. Ole Jonsen Fjell
67. Gunild Asgausdr.
68. Henrik Tollefsen Unset, 1570-
69. Åse.
72. Paul H. Tømmerhol n. 1591-98.
73. Angerd n. Tømmerhol 1599/1600.
74. Jørgen Tømmerhol n. 1615.
94. Jon Torgrimsen Hveem fra Kjølset.
95. Mari Olsdr.
100. Finn L. Lunna n. 1591-1624.
102. Sten Majer n. 1591.
103. Maren n. 1615.
106. Ole Jonsen Fjell, samme som nr. 66.
107. Gunild Asgausdr, samme som nr. 67.
108. Henrik Tollefsen Unset, 1570- samme som nr. 68.
109. Åse NN, samme som nr. 69.

Tiptiptiptipoldeforeldre:

144. Harald Hov... Narum n. 1557/58 og 1591.
145. Ukjent
146. Erik Tollefsen Tømmerhol n. 1547 - 1560/61.
188. Torgrim Engelsen Kjølset, død 1623.

189. Sissel Olufsdtr.
216. Tollef Unset n. 1557/58-1583.
217. Berte.

Kirkebøkene for Toten begynner i 1695, og mange årstall før den tid er derfor usikre og omtrentlige.

*Vi ønsker deg
velkommen
til et hyggelig opphold og et måltid
god, hjemmelaget mat.*

Hadeland Gjestegård

2770 Jaren - Telefon 61 32 90 69

Kafé - Selskapslokaler - Møterom - Solsenger - Catering

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 332

En har følgende utgangspunkt: Otto Henriksen Borchgrevink, ble døpt i Hoff kirke på Toten 5.8.1784 og døde i 1824. Hans foreldre var sogneprest på Toten Henrik Christian Borchgrevink og hustru Barbara f. Lemwich. Otto ble gift i Vardal 1810 med **Johanne Marie Müller**, f. i København 1790. De fikk flere barn og har mange etterkommere. Men hvem var Johanne Marie Müller, og ikke minst: Hvem var hennes foreldre? Otto Henriksen Borchgrevink var i noen år personalkappelan på Toten og sogneprest i Biri 1818-24. I 1821 ble Redalen, som før hadde tilhørt Ringsaker, overført til Biri prestegjeld.

Et eventuelt svar kan sendes til skriftstyret.

Spørsmål nr. 333

Er det noen som vet hvem foreldrene til Berte Madsdr. Ronneby fra Toten var? Hun ble gift 7. januar 1752 med Christian Mikkelsen Burull døpt 1727. De fikk disse barna:

1. Bendix 1755- gm Marte Pedersdr. Skjefstad.
2. Ragnild 1758-1761.
3. Anne som døde i oktober 1762 6 ½ år gml.
4. Maria døde i desember 1762 ¾ år gml.
5. Tvillingene Anne og Maria døpt 1762.
7. Maria døpt i febr. 1763.

Disse folka bodde på Jonsrud i 1755 og på Vesle Håjen 1758-63. Undertegnede og andre har lett mye etter foreldrene til

Berte Madsdr. uten å kunne si sikkert hvem de var En har heller ikke funnet når Berte Madsdr. døde. Er takknemlig for svar.

Med hilsen Bjørg Sandberg, Sletta, 2850 Lena.

Spørsmål nr. 334

Fredrik Andreas Sommerfelt var sorenskriver på Toten og grannebygdene 1787-1801 og bodde på Stenberg der han også døde. Han bygde flere nye husa på garden og satte vel så smått i gang med park og jordveg i det hele tatt. Han levde mellom 1756 og 1801 og ble den 31.8.1788 gift med Ingeborg Hage Irgens f. i Tromsø 1768 døde i Oslo 1848. De fikk ingen barn sammen, men det er mulig at Fredrik fikk en datter 6 år før han ble gift med sin Ingeborg. I kirkeboka for Toten kan en nemlig lese om Friderich Davidsen Suchestad og Ingeborg Andersdr. Suchestad Stuen som fikk dattera Maria, døpt 10.12.1782 i Hoff kirke. Det er ingen annen Fredrik Davidsen som passer inn her enn Fredrik Davidsen Sommerfelt, og han var da også fra Sukkestad. Ingeborg Andersdr. ble gift 1784 med Paul Pedersen fra Sukkestadskogen og de fikk to barn. Ved folketellinga for 1801 utgjorde de familie to under Grimstad, og i denne folketellinga er også Maria nevnt, med riktig aldersangivelse. Men hvor ble det av denne Maria Fredriksdr. er det noen som kan si det?

Med hilsen Arne Amundgård, 2846 Bøverbru

Spørsmål nr. 335

Hvem var foreldrene til Anders Olsen Gihle f. ca. 1799, død 1874? Han er sagt å være 24 år og tjener på Gihle da han giftet seg med Maria Pedersdr. Brunsberg den 27. nov. 1823. Forlovere var Hågen Tostensen og Peder Brunsberg. De flyttet til Kultom på Totenåsen og fikk der følgende barn:

1. Ole 1824-
2. Anne Helene 1826- gift med Nils Hansen Inngjerdingen.

3. Peder 1829-
4. Berte 1832- gm Ingebret Andersen Knaibakken.
5. Even 1835-
6. Martin 1838-
7. Anton 1841-
8. Olaus 1844- Han ble gift 1868 med Tolgine Johannesdr. f. ca. 1843 og de overtok Kultom som de også fikk skjøte på fra Peder Gihle i 1906. Anders Olsen og frue er blant mine aner, og jeg er spent på om noen vet hvor Anders kom fra. En har ikke funnet ham nevnt i folketellinga for Toten fra 1801. Kanskje han kom fra Hurdal eller en annen bygd utenom Toten?

Med hilsen Inger Lise Hoel Knai, 2090 Hurdal

Spørsmål nr. 336

Er det noen som har kjennskap til foreldre, fødested og fødselsår til **Margrete Vilder Werdelmann** som døde i 1708? I 1692 fikk hun kongeskjøte på garden Rogneby på Toten. Hun ble første gang gift med Friederich Werdelmann og andre gang med Andreas Hammer, død før 1708. Hadde fru Werdelmann unger i sine to ekteskap? Undertegende har lett mye etter henne blant annet i Dansk biografisk leksikon og i Norsk slektshistorisk tidsskrift uten å få plassert henne i slektssammenheng bakover og framover. Jeg er spent på om noen kan gi tilfredsstillende svar på mine spørsmål.

Med hilsen Gunn Vikdal Wold, Fürstenga 9,1367 Snarøya

Spørsmål nr. 337

Spørsmålet gjelder en **Andreas Stenseth** f. i Valdres 1895. Men første litt annet: Andreas Steffensen Sæhle, f. i Førde 1879 og død i Østre Toten 1966 ble gift med Sigrid Stenseth f. i Valdres 1870 og døde i Østre Toten 1927. De eide garden Bjørseth i Østre Toten, men hadde ingen barn, men Sigrid hadde en sønn Andreas Stenset f. 17.11.1895. Hans far var urmaker Andreas Hauge.

Denne Andreas Stenseth var i følge opplysninger fra militære dokumenter 176 cm høy og ting tyder på at han tok høyere utdanning. Og tradisjonen sier at han ble gift med ei Rognerud og at de bosatte seg i Trondheim. Hans mor Sigrid Stenseth var vel fra garden Steinset Nørre i Etnedal av foreldre Ole Larsen, 1824-96 og hustru Marit Sveinsdtr. 1835-98. Men hvem var urmakeren Andreas Hauge, og hvordan gikk det med hans sønn Andreas Stenseth? Ble han boende i Trondheim, og har han etterkommere? Svar kan sendes til.

Egil Snoen, Seierslund, 2850 Lena

Spørsmål nr. 338

Jeg søker opplysninger om min oldemors slekt fra Fluberg. Oline Johannesdtr. Vestum født 4 januar 1851 på Ødegaardseie i Fluberg, døpt i Fluberg kirke 26. januar 1851, konfirmert 8. oktober 1865 i Fluberg kirke. Hun reiste til Christiania og giftet seg 16. desember 1870 med skreddersvend Magnus Larsson født 19. desember 1835 i Brånå, Järn Socken i Dalsland, Sverige. Oline var datter av Johannes Olsen Landaaseie f. 1821 i Søndre Land og Ane Maria Olsdatter Ranumeie f. 1823. Johannes var sønn av Ole Knudsen, og Ane Maria var datter av Ole Christensen. Dette er omtrent alt jeg vet om denne slekten. Alle opplysninger er kjærkomne, også om hvor jeg kan lete selv. På forhånd takk, med hilsen

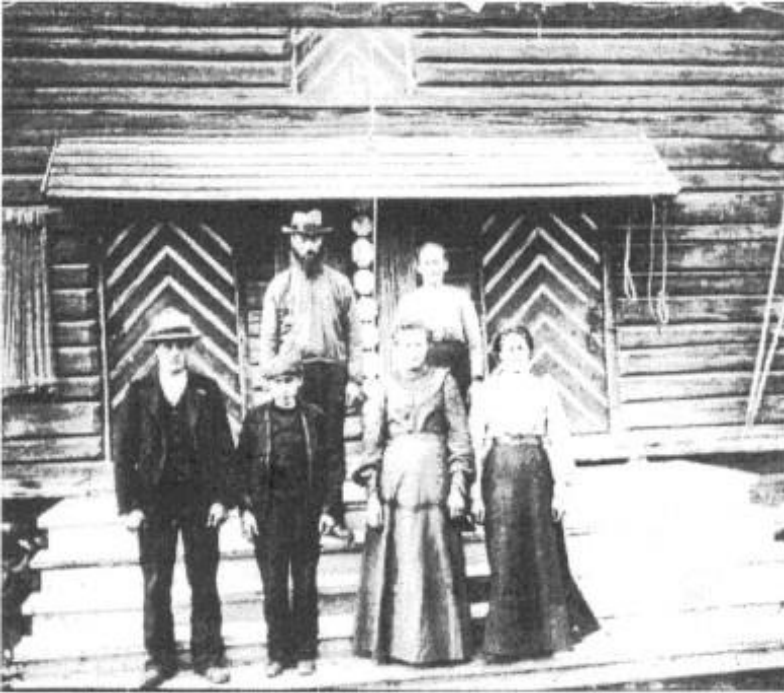
Dagfinn Larsen, Lundeby, 1640 Råde

Spørsmål nr. 339

Fra Georgia Rosendahl i Spring Grove, Minnesota har jeg mottatt en kopimaskin-kopi av et bilde, antakelig fra Hadeland, tatt av Otto Rosendahl i 1904. Er det noen som kjenner til hvem som er på bildet og hvor bildet er tatt?

**Med hilsen Bjørn Einarsen Oslo/Ingeborg G. Klundby,
2846 Bøverbru.**

Spørsmål nr. 340

Har noen kirkebok for Land prestegjeld i Oppland? Jeg leter etter Ingeborg Kristiansdtr. født muligens 11/12-1857 i Søndre Land. Hun giftet seg antagelig mellom 1875 og 1877 med Joachim Tollefsen Fossumeie f. 12.1.1851 i Vardal. Jeg ønsker først og fremst at det blir sett etter vielsen, slik at man ser om det er rett person. Deretter ønsker jeg å få bekreftet hennes fødsel og navn på hennes foreldre + dåpsdato og år.

Hilsen Liv Marit Haakenstad, Karlsvogna 57, 2300 Hamar

Spørsmål nr. 341

Jeg er en etterkommere etter Marte Marie Kristiansen (1870-1946) et tippoldebarn av Hans Larsen Midtre Bugstad (1724-1765) og Aase Pedersdtr. Tømmeraasen (1738-1821), Vardal. Marte emigrerte fra Vardal til Barron i Wisconsin 1890

der hun giftet seg med Olaus Hansen Bjugstad (1868-1957), også han fra Vardal. Jeg har mange opplysninger om deres etterkommere som jeg er villig til å dele med andre som også har opplysninger om disse folkene

**Med hilsen Gary S. Swanson, 3 Frizzell Lane, Fairview,
NC 28730-7760 USA**

Spørsmål nr. 342

Spørsmålet gjelder: Peder Olsen Skjefstaødegård og Maria Hansdtr. Hvalseie/Marie Karine Hansdtr. Karsrudskogen. Er Maria identisk med **Marie Karine Hansdatter** som han giftet seg med året etter på sønnen Christophers 1 års dåpsdag? Hvis ikke, hvem var da Maria Hansdatter Hvalseie? Jeg er etterkommer etter deres barn født utenfor ekteskap Christopher Pedersen f. 16. september 1843.

Peder Olsen var født 18 febr. 1825 på Ulsrud, Toten som sønn av Ole Pedersen og Pernille Nilsdtr. Skjefstadødegården gift 14. februar 1823. Peder ble døpt 13. mars 1825 i Balke kirke, konfirmert 6. oktober 1839, bosted var da Skjefstadødegaard. Peder var 41 år i 1865. I ministerialboka for Østre Toten finner en følgende. 1843 f. 16. september døpt 14. desember Christopher, uægte født av foreldre Maria Hansdtr. Hvalseie og Peder Olsen Skjefstadødegaard. Faddere var Ole, Karen og Berthe Maria Rustadeie og Lars Olsen Kobberstadeie. Opplyst av Ole Andersen Ruststadeie. Dette var deres 1. leiermål.

I kirkebok for Vestre Toten finner en: 17. desember 1844: Gift ungarl og tjener Peder Olsen Skjefstadødegaard, 20 år og pige Marie Karine Hansdatter f. 26. juli 1820 på Karsrudskogen. (Foreldrene kan være Hans Hansen f. 30. desember 1787, døpt 7. oktober 1787 i Hoff kirke, død 14.4.1865 på Prestsætehagen. Gift 14.2.1812 med Berte Christophersdtr. døpt i Aas kirke 9. juli 1820). Marie Karine oppgis å være 25 år da hun giftet seg og 45 år i 1865. Forlovere var Martin Præstsæter og Hans Hansen Præstsæterhagen. Deres barn var:

2. Ole Pedersen f. 5. mai 1846 i Skindstadstuen
3. Hans Peder Pedersen f. 16.2.1848 på Skjefstad.
4. Peder Anton Pedersen f. 4. jan. 1852 i Opsaleie
5. Martin Adolf Pedersen f. 21. mars 1854 i
Skjefstadødegård.
6. Birthe Marie Pedersdr. f. 1. august 1856 i Smebyeie
7. Otilie Pedersdr. f. 7. okt. 1858 på Smebyeie
8. Martin Pedersen f. 13. august 1862 i Smebyeie.

Er takknemlig for svar.

Hilsen Torun Sørli. Lvnnebakka 276, 2750 Gran.

Spørsmål nr. 343

Er det noen som kjenner familien til denne karen her? Han het **Edvin Marius Abrahamsen**. Han reiste sammen med moren til Chicago i 1904. Mora het Augusta Pedersdr. Hexum f. 1871. Faren hadde reist tidligere. Augusta hadde en bror Peder Pedersen Hexum f. 1878. Også han reiste til Chicago (1905). Foreldrene var Peder Christensen Hexum f. 1823 og Karine Evensdr. f. 1833.

Med hilsen Eva Johannessen, v/ Ingeborg G. Klundby, 2846

Bøverbru.

Svar på tidligere spørsmål

Spørsmål nr. 325

Ang. spørsmål fra Bjørn Einarsen i Oslo:

I folketellingen for 1801 er det en Anders Engebretsen 36 år gammel på garden Vidste i Slidre prestegjeld. Hans kone var Astri Knudsdotter 26 år og de hadde barna: Engebret Andersen 5 år og Knud Andersen 3 år. Kan dette være den Knut det er spørsmål etter?

Med hilsen Aase Marie Brattsveen

Lagsnytt

Gjøvik-Toten avdeling av Vestoppland Slektshistorielag hadde medlemsmøte på Gjøvik bibliotek torsdag 2. september, med 18 personer tilstede. Fredrik Dyhren ønsket alle vel møtt og introduserte kveldens kåsør, Bjørn Herberg fra Biri. Han har vært opptatt av lokalhistorie i ca. 20 år og har vært spesielt interessert i husmannssystemet og har flere tusen husmenn i sitt kartotek. I sommer har han hjulpet flere amerikanere med slektsopplysninger.

En av interessene hans går i retning Biri glassverk som han har samlet mye stoff om. Særlig har han vært på jakt etter opplysninger og bakgrunn for de mange arbeiderne ved verket som kom fra Tyskland. I sommer var han og fruen på tur til blant annet Mecklenburg i Tyskland særlig med tanke på å finne opplysninger om glassverkslekter som Gundelach, Kauffeldt og Wentzel og han hadde da også fått samlet en god del tilfang på turen. Han viste lysbilder fra besøket og hadde mange interessante opplysninger å komme med.

Fredrik Dyhren takket for kåseriet og opplyste at det er John Feiring fra Biri som skal kåsere på oktober-møtet blant annet om den trykte skattematrikkelen fra 1647. Det blir arrangert tur til Oslo den 25. september med besøk i lokalene til Norsk slektshistorisk forening.

Etter foredraget var det som alltid mange som hadde noe å snakke med andre om når det gjaldt slekter i området.

A.A.

Møter på Gjøvik i høst

Torsdag 7. oktober:

Jon Feiring kåserer omkring skattematrikkelen fra 1647.

Torsdag 4. november:

Arne Amundgård kåserer om arkiver m.m. ved Toten økomuseum

Torsdag 2. desember:

Svein Erik Ødegaard kåserer om «Vardalsfølget eller Rasmusslekta»

Møtene er på Gjøvik bibliotek og begynner kl. 18.30. Vel møtt.

Salg eller kjøp av bolig

EiendomsMegler 1

Smietorget, 2750 Gran - Telefon 61 32 70 20 - Fax 61 32 70 21

Internett: <http://www.bolignett.no/ringerke>

Åpningstider ved dokumentasjonsenteret på Kapp er som følger;

Tirsdager. 12.00-20.00

Onsdager. 09.00-16.00

Fredager. 12.00 -16.00

Ellers etter avtale i telefon 61169500.

Åpningstider ved arkivet på

Lands Museum

Tirsdager fra kl. 8.30 -15.30

Onsdager fra kl. 8.30 - 15.30

Ellers etter avtale.

Etterlysning

Hvem er du som har betalt årskontingenten på Nesodden postkontor både den 13. april og 2. juli i år?

Du har glemt å skrive navn og adresse på innbetalingstallongen.

Kassereren

Om lokalavdelingene i Vestoppland Slektshistorielag

Gjøvik/Toten:

Styret består av Fredrik Dyhren, Hans Egil Helland, Roy Magne Sveen, Sigmund Rosenberg (for Land) og Arne Amundgård og med Harald Sveen som vara. Det er medlemsmøter på Gjøvik bibliotek den første torsdagen i månedene september-mai kl. 18.30-21.30. Først er det kåseri/foredrag og dernest eventuelle spørsmål og deretter privat gransking og utveksling av opplysninger. Avdelingen har ca. 120 medlemmer.

Land:

Denne avdelingen er midlertidig slått sammen med Gjøvik/Toten. Sigmund Rosenberg er kontaktperson, Robert Jørgensen kasserer og Odd H. Lundby kontaktperson for årboka Landingen. Lagets bibliotek er på Lands Museum og der åpningstidene er på tirsdag og onsdag 08.30-15.30 og ellers etter avtale. Det er ca. 30 medlemmer i Land-regionen.

Valdres:

Eli Staxrud Brenna er leder, Eli Sælid sekretær og Harald Rolandsgard kasserer. Det er møter på Valdres Folkemuseum 2. mandag i månedene september-mai. Avdelingen har ca. 25 medlemmer.

Hadeland:

Formann er Hans M. Næss, sekretær Kjell Henrik Myhre og kasserer Gunvor Hilden. Det er medlemsmøter på biblioteket ved Gran ungdomsskole den 2. tirsdagen i måneden og i drengestua ved Jevnaker prestegard den 3. tirsdagen i månedene september - mai. Avdelingen har ca. 50 medlemmer.

M. Carlsen & Sønn AS

2760 Brandbu

El.installasjon

Tlf. 61 33 68 80

MCS elektro-tavler

Tlf. 61 33 68 88

Velg buss med omtanke

Benytt Dem av våre moderne turistbusser.

Vi gir gunstige tilbud på turoppdrag.

Kontakt oss for nærmere avtale.

Hadeland Bilselskap

Adresse: 2770 Jaren
Telefon: 61 32 87 00
Telefax: 61 32 99 05

NSB Busgruppen

NSB Busgruppen er 7 selskaper som disponerer
over 900 busser. Vi tilbyr oss oppdrag fra dagsturer
og sightseeing til feriedagsturer med moderne busser.

NORGESFØR
H A D E L A N D

A/L Hadeland Kornsilø og Mølle

KRAFTFOR • TILSKUDDSFOR
SÅVARER • GJØDSEL
KORNMOTTAK

Adr.: 2770 Jaren
Tlf. 61 33 68 20 Fax: 61 33 68 30

BYGGER'N
— TINGELSTAD ALMENNING —

2770 Jaren
Telefon 61 33 42 00 - Telefax 61 33 62 30

Bank i bordet ...

føler du deg heme?

Det er godt å «høre heme en stann». Føle tilknytning. Ha noen du stoler på.

Vi skal fortsatt være en selvstendig lokalbank.

 **Totens
Sparebank**

- lokalbanken med
gebyrfrie tjenester

Sikker strømforsyning

med

HADELAND
EnergiNett

2770 Jaren - TLF 61 32 73 00

GRAN
HANDELSSENTER

Handelsbyen på Hadeland

Vi ønsker deg velkommen og tilbyr:

*100 forretninger innen
de fleste bransjer, samlet
på ett sted ved RV 4, midt
mellom Oslo og Gjøvik.*

*To kjøpesentre:
Smietorget og Granstunet.
Bank - Post - Vinmonopol
Jernbane - Rutebilstasjon
Helsesenter - Apotek mm.*

Senterets generelle åpningstider:

Kjøpesentrene:

Man.-fre. 10-19

Lørdager 10-15

Utenfor sentrene:

Man.-tors. 9-16.30

Fredager 9-19

Lørdager 9-14

Dagligvarene:

Man.-fre. til kl. 20

Lørdager til kl. 18

Gran postkontor:

Hverdager 9-19

Lørdager 9-15

Apoteket:

Hverdager 9-16.30

Lørdager 9-14

Vinmonopolet:

Man.-tors. 10-16.30

Lørdager 9-14

P

600
avgiftsfrie
parkerings-
plasser

Velkommen til Gran

*Returadresse:
Jan Eilert Jaatun
Postboks 99, 2857 Skreia*

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS-
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

SpareBank 1 Gran

2770 JAREN - TELEFON 61 32 70 70

SpareBank 1 Jevnaker Lunner